

ЗАКОН за насърчаване на заетостта

Обн., ДВ, бр. 112 от 29.12.2001 г., в сила от 1.01.2002 г., изм., бр. 54 от 31.05.2002 г., в сила от 1.12.2002 г., бр. 120 от 29.12.2002 г., в сила от 1.01.2003 г., изм. и доп., бр. 26 от 21.03.2003 г., изм., бр. 86 от 30.09.2003 г., в сила от 1.01.2004 г., бр. 114 от 30.12.2003 г., бр. 52 от 18.06.2004 г., в сила от 1.08.2004 г., бр. 81 от 17.09.2004 г., в сила от 1.01.2005 г., доп., бр. 27 от 29.03.2005 г., изм. и доп., бр. 38 от 3.05.2005 г., бр. 18 от 28.02.2006 г., изм., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г., бр. 33 от 21.04.2006 г., изм. и доп., бр. 48 от 13.06.2006 г., в сила от 1.07.2006 г., изм., бр. 46 от 12.06.2007 г., в сила от 1.01.2008 г., изм. и доп., бр. 26 от 7.03.2008 г., бр. 89 от 14.10.2008 г., доп., бр. 109 от 23.12.2008 г., в сила от 1.01.2009 г., изм., бр. 10 от 6.02.2009 г., доп., бр. 32 от 28.04.2009 г., изм., бр. 41 от 2.06.2009 г., в сила от 1.07.2009 г., бр. 74 от 15.09.2009 г., в сила от 15.09.2009 г., доп., бр. 49 от 29.06.2010 г., в сила от 1.07.2010 г., изм. и доп., бр. 59 от 31.07.2010 г., доп., бр. 85 от 29.10.2010 г., изм., бр. 100 от 21.12.2010 г., в сила от 1.01.2011 г., доп., бр. 9 от 28.01.2011 г., изм. и доп., бр. 43 от 7.06.2011 г., в сила от 15.06.2011 г., бр. 7 от 24.01.2012 г., изм., бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 68 от 2.08.2013 г., в сила от 2.08.2013 г., изм. и доп., бр. 70 от 9.08.2013 г., бр. 54 от 1.07.2014 г., доп., бр. 61 от 25.07.2014 г., изм. и доп., бр. 54 от 17.07.2015 г., в сила от 17.07.2015 г., изм., бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 1.08.2016 г., изм. и доп., бр. 101 от 22.12.2015 г., изм., бр. 102 от 29.12.2015 г., в сила от 1.01.2016 г.

Сборник закони - АПИС, кн. 6/2002 г., стр. 107; кн. 4/2003 г., стр. 21; кн. 7/2004 г., стр. 314; кн. 4/2005 г., стр. 126

Библиотека закони - АПИС, т. 11, р. 1, № 225а

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Този закон урежда обществените отношения при:

1. насърчаването и запазването на заетостта;
2. професионалното ориентиране и обучението на възрастни;
3. посредничеството по информиране и наемане на работа в Република България и в други държави на български граждани, граждани на друга държава - членка на Европейския съюз, на държави - страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария;
4. посредничеството по информиране и наемане на работа на чужденци в Република България;
5. (нова - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) регулирането на достъпа до пазара на труда на чужденци - граждани на трети държави.

Чл. 2. (Доп. – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) При осъществяване на правата и задълженията по този закон не се допускат пряка или непряка дискриминация, привилегии или ограничения, основани на народност, произход, етническа принадлежност, лично положение, пол, сексуална ориентация, раса, цвят на кожата, възраст, политически и религиозни убеждения, членуване в синдикални и други обществени организации и

движения, семейно, обществено и материално положение и наличие на психически и физически увреждания.

Чл. 3. (Доп. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) (1) (Предишен текст на чл. 3 – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Държавата осъществява политиката по заетостта в сътрудничество и след консултации с представителните на национално равнище организации на работодателите и на работниците и служителите и с представители и на други юридически лица с нестопанска цел.

(2) (Нова – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Министърът на труда и социалната политика и изпълнителният директор на Агенцията по заетостта предприемат съвместни действия с представителните на национално равнище организации на работодателите и на работниците и служителите за разработване на политики с национален обхват в областта на пазара на труда и инструменти за тяхното прилагане в изпълнение на Регламент (ЕС) № 1304/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно Европейския социален фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1081/2006 на Съвета (ОВ, L 347/470 от 20 декември 2013 г.).

Глава втора

ОРГАНИ ПО ЗАЕТОСТТА

Раздел I

Централни органи по заетостта

Чл. 4. (1) Министерският съвет определя държавната политика по заетостта.

(2) По предложение на министъра на труда и социалната политика Министерският съвет приема ежегодно Национален план за действие по заетостта.

(3) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм., бр. 10 от 2009 г., бр. 101 от 2015 г.) След съгласуване с Националния съвет за насърчаване на заетостта министърът на труда и социалната политика след изтичане на трите месеца от финансовата година може да преразпределя неусвоени средства от едни програми и мерки към други програми и мерки, които могат да усвоят допълнително средства.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Органите на изпълнителната власт провеждат политиката за насърчаване и запазване на заетостта, както и по обучението на възрастни.

Чл. 6. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Министърът на труда и социалната политика разработва, координира и провежда държавната политика за насърчаване и запазване на заетостта и обучението на възрастни и осигурява защита на националния пазар на труда.

(2) Министерството на труда и социалната политика съвместно с другите министерства и социалните партньори разработва ежегодно Национален план за действие по заетостта.

Чл. 7. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., бр. 26 от 2008 г.) За изпълнение на държавната политика по насърчаване на заетостта, защита на пазара на труда, професионално ориентиране, обучение на възрастни, както и за извършване на посреднически услуги по заетостта, се създава Агенция по заетостта към министъра на труда и социалната политика.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) Агенцията по заетостта е изпълнителна агенция към министъра на труда и социалната политика и е юридическо лице

със седалище в София.

(3) Агенцията по заетостта се представлява и ръководи от изпълнителен директор.

(4) В своята дейност изпълнителният директор на Агенцията по заетостта се подпомага от съвет, който се състои от представители на представителните организации на работодателите и на работниците и служителите на национално равнище.

(5) Дейността, структурата и числеността на персонала на Агенцията по заетостта, броят и териториалният обхват на нейните подразделения се определят с устройствен правилник, приет от Министерския съвет по предложение на министъра на труда и социалната политика.

Чл. 7а. (1) (Нов - ДВ, бр. 26 от 2008 г., предишен текст на чл. 7а, бр. 59 от 2010 г.) Националната агенция за приходите предоставя на Агенцията по заетостта необходимата данъчна и осигурителна информация за целите на изпълнението на държавната политика по заетостта след писмено искане от изпълнителния директор на Агенцията по заетостта.

(2) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2010 г., изм., бр. 101 от 2015 г.) За целите на държавната политика по заетостта Агенцията по заетостта обменя информация с Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда", Агенцията за социално подпомагане, Агенцията за хората с увреждания, Националния осигурителен институт, Българската агенция за инвестиции и Националната агенция за професионално образование и обучение при условия и по ред, определени в сключено между тях споразумение.

(3) (Нова - ДВ, бр. 70 от 2013 г.) За целите на изпълнението на държавната политика по заетостта министърът на труда и социалната политика, министърът на образованието и науката и изпълнителният директор на Агенцията по заетостта обменят информация при условия и по ред, определени в сключено между министъра на труда и социалната политика и министъра на образованието и науката споразумение.

(4) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) За предоставяне на административните услуги по регистрация на търсещите работа лица Главна дирекция "Гражданска регистрация и административно обслужване" в Министерството на регионалното развитие и благоустройството предоставя информация на Агенцията по заетостта при условия и по ред, определени в сключено между тях споразумение.

Чл. 8. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Създава се Национален съвет за насърчаване на заетостта към министъра на труда и социалната политика като постояннодействащ орган за сътрудничество и консултации при разработване на политиката по заетостта.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Националният съвет за насърчаване на заетостта се състои от равен брой представители на:

1. държавните институции, определени от Министерския съвет;
2. представителните организации на работодателите на национално равнище;
3. представителните организации на работниците и служителите на национално равнище.

(3) По решение на Националния съвет за насърчаване на заетостта за участие в заседанията му могат да се канят представители и на други юридически лица с нестопанска цел.

(4) Председател на Националния съвет за насърчаване на заетостта е министърът на труда и социалната политика или упълномощено от него длъжностно лице.

(5) Националният съвет за насърчаване на заетостта приема правилник за

устройството и дейността си.

(6) Националният съвет за насърчаване на заетостта:

1. обсъжда и дава становища по разработването и провеждането на политиката по заетостта и на Националния план за действие по заетостта;

2. периодично се информира за данните за състоянието на пазара на труда и за ефективността от прилаганите мерки и програми за насърчаване на заетостта;

3. предлага на Министерството на труда и социалната политика разработването на проекти на нормативни актове, мерки и програми за насърчаване на заетостта;

4. обсъжда и дава становища по проекти на нормативни актове, свързани с пазара на труда;

5. обсъжда проекти и дава становища по споразумения на Министерството на труда и социалната политика с други министерства, държавни институции и неправителствени организации за общи действия по въпросите на заетостта;

6. (нова – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) обсъжда списък на професиите, по които се провежда професионално обучение на безработни лица без осигурено работно място.

(7) Организационно-техническото обслужване на дейността на Националния съвет за насърчаване на заетостта се осигурява от Министерството на труда и социалната политика.

(8) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Представителите на институциите и на организациите по ал. 2 не получават възнаграждение за участието си в заседанията на Националния съвет за насърчаване на заетостта.

Раздел II

Регионални органи по заетостта

Чл. 9. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Държавната политика по заетостта и обучението на възрастни по региони се осъществява от областните администрации, органите на местно самоуправление съвместно с териториалните поделения на Агенцията по заетостта, териториалните поделения на министерства, организации и социалните партньори.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) По решение на регионалните съвети за развитие и с решение на областните съвети за развитие се създават постоянни или временни комисии по заетостта.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Председател на Комисията по заетостта към областния съвет за развитие е областният управител или упълномощен от него представител на областната администрация.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Правилникът за устройството и дейността на Комисията по заетостта се приема от областните съвети за развитие.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) В Комисията по заетост при областния съвет за развитие се включват представители на:

1. областната администрация и на общините на територията на областта;

2. териториалните поделения на Агенцията по заетостта;

3. министерствата и други държавни институции;

4. областните структури на представителните организации на работодателите и представителните организации на работниците и служителите;

5. отраслови и браншови организации;
6. (изм. – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) юридически лица с нестопанска цел в региона, чиято дейност е свързана със заетостта и обучението на възрастни;
7. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) регионалните дирекции за социално подпомагане;
8. (предишна т. 7 - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) други териториални структури.

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) При осъществяване на дейността си комисията по заетостта към областния съвет за развитие се съобразява с приоритетите на областната стратегия за развитие и на регионалните, областните и общинските планове за развитие, както и с приоритетите на националните стратегически документи и Националния план за действие по заетостта.

Чл. 11. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Организационно-техническото обслужване на Комисията по заетостта към областния съвет се извършва при условията и по реда на Правилника за организацията и дейността на регионалните съвети за развитие и на областните съвети за развитие.

(2) Членовете на комисиите по чл. 9 не получават възнаграждение за участието си в заседанията.

Чл. 12. (1) Към поделенията на Агенцията по заетостта се създава Съвет за сътрудничество, който осъществява пряко наблюдение и контрол върху провежданата политика по заетостта.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 68 от 2013 г., в сила от 2.08.2013 г.) Съветът за сътрудничество се състои от 9 членове - по един представител на поделението на Агенцията по заетостта, на териториалната структура на Министерството на образованието и науката и на общината и по трима представители на организациите на работниците и служителите и на работодателите, признати за представителни.

(3) По решение на Съвета за сътрудничество за участие в заседанията му могат да се канят и представители на други юридически лица с нестопанска цел.

(4) Съветът за сътрудничество избира председател от своя състав на принципа на ротация за срок една година.

(5) Съветът за сътрудничество приема правилник за устройството и дейността си.

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Областният управител осигурява координация между националните и местните интереси по въпросите на заетостта при разработването и изпълнението на областни стратегии за развитие и намаляване на безработицата и осъществява взаимодействие с органите на местното самоуправление и местната администрация.

Глава трета

ФИНАНСИРАНЕ НА АКТИВНАТА ПОЛИТИКА ПО ЗАЕТОСТТА

Чл. 14. (1) Ежегодно със Закона за държавния бюджет на Република България се осигуряват средства за финансиране на мерки и програми по активната политика по заетостта, приети от Министерския съвет.

(2) Финансиране на активната политика по заетостта се осъществява на основание на

одобрени заявки от Министерството на труда и социалната политика при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на този закон.

Чл. 15. Агенцията по заетостта е администратор на следните приходи:

1. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) такси по чл. 28, ал. 6;
2. такси за разрешения за извършване на дейност на свободна практика;
3. постъпления от рекламно-информационна и издателска дейност;
4. (нова - ДВ, бр. 38 от 2005 г.) такси за извършени посреднически услуги по договор с чуждестранни работодатели и лицензирани посреднически агенции за наемане на български граждани в други държави;
5. (нова - ДВ, бр. 18 от 2006 г., доп., бр. 70 от 2013 г.) такси за разрешения за работа по чл. 72, ал. 3 - 6 и за решения по чл. 72б, ал. 5 и чл. 74б, ал. 3;
6. (нова - ДВ, бр. 7 от 2012 г., в сила от 5.12.2011 г.) таксите за регистрация на предприятия, които осигуряват временна работа.

Чл. 16. Средствата за активна политика се изразходват за:

1. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., бр. 26 от 2008 г.) програми и мерки за обучение на възрастни и за професионално ориентиране;
2. програми и мерки за запазване и за насърчаване на заетостта;
3. програми и мерки за насърчаване на безработните към самостоятелна заетост;
4. защита на вътрешния пазар на труда и за изпълнение на международни договори за обмен на работна сила, по които страна е Република България;
5. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) разработването на национални, браншови и регионални програми за заетост и обучение на възрастни;
6. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) реализация на проекти за социална интеграция на групи в неравностойно положение на пазара на труда;
7. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) рекламно-информационната и издателската дейност, свързани със заетостта, безработицата и обучението на възрастни;
8. (изм. - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) изследване и прогнозиране на пазара на труда, както и за набирането, обработката и разпространението на информация за пазара на труда и оценка на ефекта от прилагането на мерките и програмите на активната политика;
9. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) финансиране дейността на центрове за професионално обучение, създадени с акт на Министерския съвет;
10. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., бр. 89 от 2008 г.) разходи за транспорт, квартира, стипендии и групова рискова застраховка за времето на обучението на безработни лица;
11. (нова - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) възнаграждения на външни експерти за участие в комисии за провеждане на изпити за придобиване на професионална квалификация;
12. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г., предишна т. 11, бр. 59 от 2010 г.) финансиране на дейностите, свързани с организиране на избора и оценката на лицензирани центрове за професионално ориентиране, както и на институциите за провеждане на обучение за придобиване на професионална квалификация, организирано и финансирано от Агенция по заетостта, в т.ч. възнаграждения, пътни и квартирни разходи на оценителите, обяви;
13. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г., предишна т. 12, бр. 59 от 2010 г.) финансиране на обучение на обучаващи, разработване и отпечатване на помагала и други материали за обучение;
14. (предишна т. 11 - ДВ, бр. 26 от 2008 г., доп., бр. 109 от 2008 г., в сила от 1.01.2009г.,

предишна т. 13, бр. 59 от 2010 г.) други разходи за запазване и/или увеличаване на заетостта, ако това е предвидено в акт на Министерския съвет;

15. (нова - ДВ, бр. 59 от 2010 г., изм., бр. 70 от 2013 г.) разходи по заповеди и договори по процедури на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по приоритетни оси 1 "Насърчаване на икономическата активност и развитие на пазар на труда, насърчаваш включването" и 2 "Повишаване на производителността и адаптивността на заетите" на Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси", когато тези разходи са верифицирани от Управляващия орган, платени са и са допустими по този закон;

16. (нова – ДВ, бр. 61 от 2014 г.) контрол на качеството на професионалното обучение, организирано по този закон.

Чл. 16а. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2013 г., изм., бр. 101 от 2015 г.) (1) Отпускането на средства по реда на този закон, с изключение на мярката по чл. 51, се реализира под формата на схеми за минимална помощ, когато това е приложимо, при съобразяване с разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis (ОВ, L 352/1 от 24 декември 2013 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) № 1407/2013", и с регламентите, които го изменят, допълват или заменят.

(2) Отпускането на средства по чл. 51 се осъществява под формата на схема за държавна помощ при спазване на изискванията на Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ, L 187/1 от 26 юни 2014 г.), наричан по нататък "Регламент (ЕС) № 651/2014", и с регламентите, които го изменят, допълват или заменят.

(3) Администратор на помощта по ал. 1 и 2 е Агенцията по заетостта.

(4) Условието и редът за отпускане на средствата по ал. 1 и 2 се определят с правилника за прилагане на закона.

Глава четвърта

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЛИЦАТА, КОИТО ТЪРСЯТ РАБОТА, И НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ

Раздел I

Общи положения

Чл. 17. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Лицата, които търсят работа, могат да ползват по този закон:

1. информация за обявени свободни работни места;
2. информация за програми и мерки за запазване и насърчаване на заетостта;
3. посредничество по информиране и наемане на работа;
4. психологическо подпомагане;
5. професионално ориентиране;
6. включване в обучение на възрастни;

7. (изм. – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) мотивиране за активно поведение на пазара на труда и включване в програми и мерки за заетост и обучение;

8. стипендия за обучение, средства за транспорт и квартира за времето на обучението.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Работодателите могат да ползват по този закон:

1. информация за лицата, които търсят работа;

2. информация за програми и мерки за запазване и за насърчаване на заетостта;

3. посредничество за наемане на работна сила;

4. включване в програми и мерки за заетост и обучение;

5. преференции при запазване и/или увеличаване на заетостта;

6. преференции за стажуване и/или чиракуване;

7. преференции за насърчаване на териториалната мобилност на заети лица.

(3) Условието и редът за предоставяне на услугите по ал. 1 и 2 се определят с правилника за прилагане на този закон.

Раздел II

Регистрация, права и задължения на лицата, които

търсят работа

(Загл. изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.)

Чл. 18. (1) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., в сила от 1.01.2007 г., изм. и доп., бр. 26 от 2008 г.) Всеки български гражданин, както и всеки гражданин на друга държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейско икономическо пространство или на Конфедерация Швейцария, който търси работа, може да се регистрира в териториалното поделение на Агенцията по заетостта.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., бр. 26 от 2008 г.) Търсещите работа лица се регистрират в една от следните групи:

1. безработни;

2. заети;

3. учащи се, които желаят да работят през свободното си от учене време;

4. (изм. – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) лица, придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, лица, получаващи пенсия за старост при условията на чуждо законодателство, лица, придобили право на професионална пенсия за ранно пенсиониране, които не работят;

5. (отм. – ДВ, бр. 101 от 2015 г.).

(3) Правата по тази глава могат да упражняват и:

1. (доп. - ДВ, бр. 9 от 2011 г.) чужденците с разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България;

2. лицата, на които е предоставено право на убежище;

3. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) лицата, на които е предоставен статут на бежанец или хуманитарен статут;

4. лицата, за които това е предвидено в международен договор, по който Република България е страна;

5. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) лицата - граждани на трети държави, които са членове

на семейство на български граждани или на граждани на държава - членка на Европейския съюз, на държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария;

6. (нова - ДВ, бр. 9 от 2011 г.) членовете на семейството на чужденци, получили разрешение за дългосрочно пребиваване;

7. (нова - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) притежателите на синя карта на ЕС, останали без работа в рамките на три месеца или желаещи да сменят работодателя си.

(4) Регистрацията се извършва по постоянен или настоящ адрес. Условието и редът за регистрация се уреждат с правилника за прилагане на този закон.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., бр. 54 от 2014 г., бр. 101 от 2015 г.) При регистрацията лицето декларира статуса си по ал. 2. В срок 7 работни дни от промяната в декларираните обстоятелства лицето уведомява някое от поделенията на Агенцията по заетостта.

(6) Регистрацията на лицата по ал. 2 и 3 се удостоверява по ред, установен в правилника за прилагане на закона.

Чл. 19. (1) (Доп. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм., бр. 101 от 2015 г.) За всяко регистрирано безработно лице се подготвя план за действие.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., бр. 26 от 2008 г.) Лицата, които търсят работа, могат да ползват правата по чл. 17, ал. 1, както следва:

1. безработните - по т. 1 - 8;

2. заетите и учащите се, които желаят да работят през свободното си от учене време - по т. 1, 3, 4 и 5;

3. (изм. - ДВ, бр. 89 от 2008 г., бр. 101 от 2015 г.) лицата по чл. 18, ал. 2, т. 4 – по т. 1, 3 и 4;

4. (отм. – ДВ, бр. 101 от 2015 г.).

Чл. 20. (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Лицата, които са регистрирани като безработни, са длъжни да изпълняват препоръките на трудовия посредник, както и действията и сроковете в плана за действие.

(2) При писмена покана от поделението на Агенцията по заетостта безработните лица са задължени да се явят на посочените дата и час.

(3) Регистрацията се прекратява, когато търсещите работа лица:

1. сменят адреса, по който са регистрирани в дирекция "Бюро по труда", без да я уведомят за това;

2. (изм. - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) подадат заявление по свое желание;

3. починат;

4. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г., изм., бр. 54 от 2015 г., в сила от 17.07.2015 г.) започнат работа и са осигурени или подлежат на осигуряване по реда на чл. 4 от Кодекса за социално осигуряване с изключение на лицата по чл. 4, ал. 10 от Кодекса за социално осигуряване или въз основа на заетост са подчинени на законодателството на друга държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;

5. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г., доп., бр. 32 от 2009 г.) се включат в програми и мерки за заетост по този закон, както и в заетост по програми и проекти, финансирани със средства от европейски и други международни фондове;

6. (нова – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) са регистрирани по чл. 18, ал. 2, т. 2 – 4, не са

посещавали и не са ползвали услугите на дирекция "Бюро по труда" през предходната една година.

(4) Регистрацията на безработните лица се прекратява и в случаите, когато:

1. (изм. – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) не изпълнят препоръките на трудовия посредник или действията и сроковете в плана за действие;

2. не се явят на посочените дата и час в писмената покана от поделението на Агенцията по заетостта или в срок три работни дни след тази дата;

3. (отм. - ДВ, бр. 70 от 2013 г.);

4. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) откажат да приемат предложената им подходяща работа и/или включване в програми и мерки за заетост и обучение за възрастни по този закон, както и в програми и проекти, финансирани със средства от европейски и други международни фондове;

5. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) прекратят участието си в курс за обучение на възрастни;

6. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., доп., бр. 101 от 2015 г.) придобият право на пенсия за осигурителен стаж и възраст или професионална пенсия за ранно пенсиониране или получават пенсия за старост при условията на чуждо законодателство;

7. не изпълнят изискванията на чл. 18, ал. 5, изречение второ;

8. (отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., нова, бр. 101 от 2015 г.) декларират неверни данни при регистрация в териториалното поделение на Агенцията по заетостта.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 101 от 2015 г.) Лицата имат право на следваща регистрация не по-рано от изтичането на 6 месеца след прекратяване на предходната регистрация на основание ал. 4, т. 1 – 5, 7 и 8.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., бр. 101 от 2015 г.) При представяне на доказателства за наличието на уважителни причини прекратената на основание ал. 4, т. 1 - 5 и 7 регистрация се възстановява.

(7) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., изм., бр. 46 от 2007 г., отм., бр. 26 от 2008 г., нова, бр. 101 от 2015 г.) Освен в случаите по ал. 6 регистрацията на лицата се възстановява и когато не е възникнало трудовото правоотношение.

(8) (Доп. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., отм., бр. 26 от 2008 г.).

(9) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., бр. 101 от 2015 г.) Лицата, чието участие в субсидирана заетост е прекратено с дисциплинарно уволнение, имат право на регистрация не по-рано от изтичането на 12 месеца след уволнението.

(10) (Нова – ДВ, бр. 54 от 2015 г., в сила от 17.07.2015 г.) Лицата, които са полагали труд по чл. 114а от Кодекса на труда, уведомяват дирекция "Бюро по труда" и декларират размера на полученото възнаграждение до 5-о число на месеца, следващ месеца, през който е положен трудът.

Чл. 21. (1) Регистрацията се прекратява и възстановява с решение на ръководителя на поделението на Агенцията по заетостта.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г.) Решенията по ал. 1 се издават, изпълняват и обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(3) Агенцията по заетостта предоставя информация на Националния осигурителен институт за издадените решения по ал. 1.

Раздел III

Права и задължения на работодателите

Чл. 22. (1) (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.).

(2) Работодателите могат да обявяват в поделенията на Агенцията по заетостта:

1. свободните работни места;

2. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) потребностите от обучение на наетите лица и собствените възможности за неговото организиране.

(3) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) Агенцията по заетостта осигурява достъп до информацията по ал. 2, т. 1 чрез електронната си страница. Съдържанието на достъпната информация се определя с правилника за прилагане на този закон.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., предишна ал. 3, бр. 59 от 2010 г.) Работодателите са длъжни в срок от 7 работни дни да информират поделенията на Агенцията по заетостта за:

1. заетите и закритите работни места, които са били обявени като свободни;

2. (нова - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) приетите на работа лица, насочени от Агенцията по заетостта;

3. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) безработните лица, отказали да приемат предлаганата подходяща работа;

4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) отказа си да наемат търсещи работа лица, насочени от поделенията на Агенцията по заетостта.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., предишна ал. 4, бр. 59 от 2010 г., изм., бр. 101 от 2015 г.) Работодателите подават заявки за обучение на наетия персонал, както и за потребностите от работна сила при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на този закон.

(6) (Преишна ал. 5 - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) Работодателите могат сами да правят подбор на препоръчаните им от поделението на Агенцията по заетостта търсещи работа лица или да изискат от Агенцията по заетостта да направи подбора по предварително подадена заявка.

(7) (Преишна ал. 6 - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) Чуждестранни работодатели могат да ползват посреднически услуги от Агенцията по заетостта по ред, определен от Министерския съвет.

Чл. 22а. (Нов - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) (1) (Доп. – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Работодателите обявяват задължително в териториалните поделения на Агенцията по заетостта свободните работни места за лица, работещи по трудово правоотношение, в администрация по смисъла на Закона за администрацията, в държавни предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон и в общински предприятия. Свободните работни места се обявяват не по-късно от 14 дни преди изтичане срока за кандидатстване.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Териториалните поделения на Агенцията по заетостта насочват търсещите работа лица, отговарящи на изискванията за заемане на работното място.

Чл. 23. При обявяване на работните места работодателите нямат право да определят условия по признак пол, възраст, народност, етническа принадлежност и здравословно състояние. Изключения се допускат само по отношение на пол, възраст и намалена

работоспособност, когато вследствие на естеството на работата полът, съответно възрастта или здравословното състояние, представлява съществен елемент от нея.

Глава пета

ПРОЦЕДУРА ПО ИНФОРМИРАНЕ ПРИ МАСОВИ УВОЛНЕНИЯ

Чл. 24. (1) (Доп. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм., бр. 52 от 2004 г., бр. 48 от 2006 г.) Работодателят уведомява писмено съответното поделение на Агенцията по заетостта относно предвижданите масови уволнения не по-късно от 30 дни преди датата на уволненията.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) Поделението на Агенцията по заетостта изпраща копие на уведомлението по ал. 1 на:

1. общинската администрация;
2. териториалното поделение на Националния осигурителен институт;
3. териториалното поделение на Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда".

(3) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г., бр. 48 от 2006 г.) Уведомлението по ал. 1 трябва да съдържа цялата необходима информация относно предвижданите масови уволнения, в т. ч.: причините за тях; броя на работниците и служителите, които ще бъдат уволнени, и основните икономически дейности, групи професии и длъжности, към които се отнасят; броя на заетите работници и служители от основните икономически дейности, групи професии и длъжности в предприятието; конкретните показатели за прилагане на критериите за подбор на работниците и служителите по чл. 329 от Кодекса на труда, които ще бъдат уволнени; периода, през който ще се извършат уволненията, както и информация относно проведените предварителни консултации с представителите на синдикалните организации и с представителите на работниците и служителите по чл. 7, ал. 2 от Кодекса на труда.

(4) (Нова - ДВ, бр. 48 от 2006 г.) Работодателят е длъжен да предостави на представителите на синдикалните организации и на представителите на работниците и служителите по чл. 7, ал. 2 от Кодекса на труда копие от уведомлението по ал. 1 в срок три работни дни.

Чл. 25. (1) След получаване на уведомлението по чл. 24 се сформират екипи, състоящи се от представител на работодателя, представители на организациите на работниците и служителите в предприятието, представител на поделението на Агенцията по заетостта и представител на общинската администрация.

(2) Екипите по ал. 1 изготвят проекти за необходимите мерки, насочени към:

1. посредничество за заетост;
2. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) обучение на възрастни;
3. започване на самостоятелна стопанска дейност;
4. (изм. - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) програми за заетост.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Проектите по ал. 2 се представят за одобряване от комисията по заетостта, като въз основа на тях се кандидатства за финансиране при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на този закон.

Глава шеста

НАСЪРЧАВАНЕ НА ЗАЕТОСТТА

Раздел I

Посреднически услуги

Чл. 26. Посредническите услуги по заетостта включват:

1. (доп. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) информирание и/или консултиране на търсещите работа лица и на работодателите;
2. психологическо подпомагане на търсещите работа лица;
3. (доп. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., изм., бр. 101 от 2015 г.) мотивиране за активно поведение на пазара на труда и насочване към подходящи програми и мерки за заетост и обучение;
4. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) насочване към обучение на възрастни;
5. насочване и подпомагане за започване на работа, включително в друго населено място в страната или в други държави;
6. (отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.).

Чл. 27. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) Право на посреднически услуги по заетостта имат работодателите и лицата, които търсят работа.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) Посредническите услуги по заетостта се организират и предоставят от:

1. Агенцията по заетостта;
2. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., в сила от 1.01.2007 г., доп., бр. 26 от 2008 г., изм., бр. 54 от 2014 г.) лица, които имат право да предоставят посреднически услуги по заетостта съгласно българското законодателство, законодателството на друга държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, когато са установени в Република България и са регистрирани по този закон;
3. (нова - ДВ, бр. 54 от 2014 г.) лица, които имат право да предоставят посреднически услуги по заетостта съгласно законодателството на друга държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, без да подлежат на регистрация, когато извършват тези услуги временно или еднократно в Република България.

(3) Агенцията по заетостта предоставя посреднически услуги:

1. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., в сила от 1.01.2007 г.) бесплатно - по наемането на лицата по чл. 18, ал. 1 и 3;
2. бесплатно - по наемането на българските граждани в чужбина, както и на чужденци в страната в изпълнение на международен договор, по който Република България е страна;
3. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) по договор с чуждестранни работодатели и лицензирани посреднически агенции, които заплащат такса за извършени посреднически услуги, и със сродни чуждестранни институции за наемане на български граждани в други държави.

Чл. 27а. (Нов - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 54 от 2014 г.) За регистрация

за извършване на посредническа дейност по наемане на работа могат да кандидатстват физически и/или юридически лица по чл. 27, ал. 2, т. 2, които отговарят на следните условия:

1. нямат парични задължения към държавата или към общината по смисъла на чл. 162, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, установени с влязъл в сила акт на компетентен орган, освен ако е допуснато разсрочване или отсрочване на задълженията, или парични задължения, свързани с плащането на вноски за социалното осигуряване;

2. не са обявени в несъстоятелност;

3. не са в производство по ликвидация, а за лицата по ал. 2 - не се намират в подобна процедура съгласно националните закони и подзаконови актове;

4. (изм. - ДВ, бр. 54 от 2014 г.) нямат наложени административни наказания по чл. 81, ал. 1 или 2 за нарушения на чл. 28, ал. 1 и 3 и ал. 7, т. 2 в период три години преди датата на кандидатстване за регистрация;

5. членовете на управителните и/или контролните органи на юридическите лица:

а) (изм. - ДВ, бр. 54 от 2014 г.) не са лица с налагани наказания по чл. 81, ал. 1 или 2 за нарушения на чл. 28, ал. 1 и 3 и ал. 7, т. 2 в период три години преди датата на кандидатстване за регистрация;

б) (изм. - ДВ, бр. 54 от 2014 г.) не са били членове на управителни и/или контролни органи на лица, на които са налагани наказания по чл. 81, ал. 1 или 2 за нарушения на чл. 28, ал. 1 и 3 и ал. 7, т. 2 в период три години преди датата на кандидатстване за регистрация;

6. (нова – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) физическите лица или представляващите юридическото лице по регистрация, както и наетите лица за извършване на посредническа дейност по наемане на работа, да имат:

а) завършено средно или висше образование;

б) трудов стаж в областта на морския транспорт не по-малко от три години, когато ще осъществяват посредническа дейност по наемане на моряци.

(2) Лицата, регистрирани по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, доказват обстоятелствата по ал. 1, т. 1 - 3 съобразно законодателството на държавата по регистрация.

(3) (Нова - ДВ, бр. 54 от 2014 г., в сила от 5.10.2014 г.) В случаите на предоставяне на посреднически услуги по заетостта временно или еднократно в Република България лицата по чл. 27, ал. 2, т. 3 предварително уведомяват за това министъра на труда и социалната политика или упълномощено от него длъжностно лице при условията и по реда, определени с наредбата по чл. 28, ал. 8.

Чл. 28. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 54 от 2014 г.) Лицата по чл. 27, ал. 2, т. 2 осъществяват посредническа дейност по наемане на работа в Република България, в други държави и на моряци след регистрация в Агенцията по заетостта. Действието на регистрацията е безсрочно.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2014 г.) Посредническата дейност по наемане на работа, извършвана от лицата по чл. 27, ал. 2, т. 2 и 3, включва предоставяне на посредническите услуги по чл. 26, т. 1, 2, 4 и 5 в съвкупност или поотделно.

(3) За извършване на дейността по ал. 2 лицата по чл. 27, ал. 2, т. 2 сключват посреднически договор със:

1. лицата, търсещи работа;
2. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., доп., бр. 54 от 2014 г.) работодателите, включително корабоприжателите, търсещи да наемат работници и служители.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., отм., бр. 54 от 2014 г.).

(5) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2014 г.) Министърът на труда и социалната политика или упълномощено от него длъжностно лице издава на лицата по чл. 27, ал. 2, т. 2 удостоверение за регистрация за извършване на посредническа дейност по наемане на работа, което се вписва в регистър.

(6) Лицата по чл. 27, ал. 2, т. 2 заплащат такса, определена с тарифа на Министерския съвет, за:

1. регистрация за осъществяване на посредническа дейност по наемане на работа в Република България;

2. регистрация за осъществяване на посредническа дейност по наемане на работа в други държави и на моряци;

3. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., отм., бр. 54 от 2014 г.).

(7) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., бр. 54 от 2014 г.) Посредническата дейност по наемане на работа, извършвана от лицата по чл. 27, ал. 2, т. 2 и 3, се извършва:

1. (нова - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) срещу заплащане от страна на работодателите;

2. (нова - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) безплатно - без събиране пряко или косвено, изцяло или частично на такси или други плащания от страна на търсещите работа или наетите на работа лица.

(8) Министерският съвет определя с наредба:

1. условията и реда за извършване на посредническа дейност по наемане на работа;

2. условията и реда за регистрация на лицата по чл. 27, ал. 2, т. 2 за осъществяване на посредническа дейност и за отказването и прекратяването ѝ;

3. (отм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.);

4. задължителните изисквания за съдържанието на посредническите договори;

5. (нова - ДВ, бр. 54 от 2014 г.) условията и реда за временно или еднократно предоставяне на посреднически услуги по заетостта в Република България.

(9) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) Лицата по чл. 27, ал. 2, т. 2 задължително предоставят в Агенцията по заетостта информация за обявените при тях свободни работни места и за работните места, които вече са заети или е отпаднала необходимостта за намиране на кандидат:

1. когато посредникът разполага с електронен регистър за наличните работни места, достъпен в интернет пространството, той предоставя права за връзка с него чрез интернет страницата на Агенцията по заетостта;

2. (изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) когато посредникът не разполага с електронен регистър за наличните работни места, достъпен в интернет пространството, той се задължава да ги обяви чрез регистрацията им в електронната информационно-комуникационна система на интернет страницата на Агенцията по заетостта.

(10) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) Агенцията по заетостта осигурява достъп до информацията по ал. 9 чрез интернет страницата си. Съдържанието, условията и редът за обмен на информация между Агенцията по заетостта и лицата по чл. 27, ал. 2, т. 2 се

определят с правилника за прилагане на този закон.

Чл. 29. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) (1) Физически и/или юридически лица, извършващи посредническа дейност без регистрация, могат да се регистрират след 3 години от влизането в сила на наказателното постановление за налагане на административно наказание по чл. 81, ал. 1.

(2) Физически и/или юридически лица, чиято регистрация за извършване на посредническа дейност е прекратена, могат да се регистрират отново след 3 години от датата на влизане в сила на акта за прекратяването ѝ.

Раздел II

Планиране на програми и мерки за насърчаване на заетостта

Чл. 30. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Програми и мерки за насърчаване на заетостта се реализират по реда на този закон след одобряването им от Националния съвет за насърчаване на заетостта и от комисиите по заетостта и след финансовото им осигуряване с бюджета за съответната година, както и по реда на Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси".

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) За реализация на активната политика по заетостта Министерството на труда и социалната политика ежегодно представя разчети за финансовото им осигуряване със Закона за държавния бюджет на Република България на Министерството на финансите.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Агенцията по заетостта ежегодно в съответствие с процедурите за разработване на проекта на бюджет за съответната година представя на Министерството на труда и социалната политика предложение с програмите и мерките за заетост и обучение на възрастни, които да се реализират през плановата година.

(4) Министърът на труда и социалната политика ежегодно утвърждава плана на Агенцията по заетостта и го осигурява финансово.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., бр. 38 от 2005 г.) Условието, редът и критериите за ползването на преференции за реализация на насърчителни мерки се определят с правилника за прилагане на закона.

(6) (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., нова, бр. 38 от 2005 г.) Условието и редът за ползване на преференциите по програми за заетост и обучение се определят в съответната програма и/или правила и се утвърждават със заповед на министъра на труда и социалната политика.

(7) (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.).

(8) Членовете на комисиите по заетостта и на съветите за сътрудничество към подразделенията на Агенцията по заетостта контролират и наблюдават процесите при реализацията на програмите и мерките.

Чл. 30а. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) (1) За изпълнение на програмите и мерките за насърчаване на заетостта се предоставят средства, предназначени за:

1. трудови възнаграждения;
2. допълнителни възнаграждения по минимални размери, установени в Кодекса на труда и в нормативните актове по прилагането му;

3. (доп. - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) възнаграждения за основен платен годишен отпуск по чл. 155 или 319 от Кодекса на труда;

4. (доп. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм., бр. 26 от 2008 г., бр. 59 от 2010 г.) дължими вноски за сметка на работодателя за фонд "Пенсии", фонд "Трудова злополука и професионална болест", фонд "Общо заболяване и майчинство" върху полученото, включително начисленото и неизплатено, брутно трудово възнаграждение или неначисленото брутно трудово възнаграждение, включително възнаграждението по т. 3 и 6, съгласно чл. 6, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване, както и за фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и Националната здравноосигурителна каса;

5. (доп. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм., бр. 26 от 2008 г., бр. 59 от 2010 г.) дължими вноски за сметка на работодателя за фонд "Безработица" върху полученото, включително начисленото и неизплатено, брутно трудово възнаграждение или неначисленото брутно трудово възнаграждение, включително възнаграждението по т. 3 и 6, съгласно чл. 6, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване;

6. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., бр. 100 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) възнаграждения по чл. 40, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване;

7. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) обучение на възрастни;

8. насърчаване на териториалната мобилност на безработните лица, регистрирани в поделенията на Агенцията по заетостта;

9. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., бр. 70 от 2013 г., бр. 101 от 2015 г.) стипендия, транспортни и квартирни разходи на безработните лица, участващи в обучение за ограмотяване, придобиване на професионална квалификация или на ключови компетентности - за времето на обучението;

10. (изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г.) лихви по кредити, отпуснати по гаранционни схеми на Министерството на труда и социалната политика за кредитиране на лица с увреждания, при започване и развиване на стопанска дейност и създаване на нови работни места;

11. (доп. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм., бр. 59 от 2010 г.) разходи за ползвани външни консултантски услуги и съпътстващи услуги от лицата по чл. 47, ал. 1 и чл. 49 с номенклатура и лимити на средствата, определени съгласно правилника за прилагане на закона;

12. кредит за квалификация по предмета на стопанска дейност и/или нейното управление по одобрения бизнес проект по чл. 47, ал. 1;

13. (изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) допълнителни средства за наемане на друго безработно лице без право на парично обезщетение по чл. 47, ал. 4;

14. (отм. - ДВ, бр. 59 от 2010 г.);

15. (нова - ДВ, бр. 38 от 2005 г., отм., бр. 59 от 2010 г.);

16. (нова - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм., бр. 18 от 2006 г.) разходи за започване на самостоятелна стопанска дейност по чл. 49;

17. (нова - ДВ, бр. 18 от 2006 г., отм., бр. 101 от 2015 г.);

18. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) насърчаване на териториалната мобилност на заети лица;

19. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г., изм., бр. 70 от 2013 г., бр. 101 от 2015 г.) наставник по чл. 41а, 46а и 55г;

20. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) професионално ориентиране;

21. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г., изм., бр. 59 от 2010 г.) допълнителни месечни суми по чл. 49, ал. 4;

22. (нова - ДВ, бр. 89 от 2008 г., изм., бр. 101 от 2015 г.) груповая рискована застраховка на включени в обучение безработни лица за времето на обучението;

23. (нова – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) подкрепена заетост.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) Според предназначението си средствата по ал. 1 се разпределят, както следва:

1. (изм. - ДВ, бр. 89 от 2008 г., бр. 101 от 2015 г.) по т. 1 - 6 - на работодателя, наел безработно лице, насочено от поделение на Агенцията по заетостта;

2. (доп. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., изм., бр. 26 от 2008 г., бр. 59 от 2010 г.) по т. 7 - на обучаващата институция и на работодателя, провеждащи обучението, както и на лицата по чл. 49;

3. по т. 8 и 9 - на безработни лица, регистрирани в поделенията на Агенцията по заетостта;

4. (изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г.) по т. 10 - на лица с увреждания, получили кредити по гаранционни схеми на Министерството на труда и социалната политика;

5. (доп. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм., бр. 18 от 2006 г., бр. 59 от 2010 г.) по т. 11 - на безработни лица, регистрирани в поделенията на Агенцията по заетостта, които са получили парична сума по чл. 47, ал. 1 и чл. 49, ал. 1;

6. (нова - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) по т. 12 - на безработни лица, регистрирани в поделенията на Агенцията по заетостта с право на парично обезщетение, които са получили еднократна парична сума по реда на чл. 47, ал. 1;

7. (предишна т. 6, изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., бр. 101 от 2015 г.) по т. 13 - на лицата, които са получили еднократна парична сума по чл. 47, ал. 1 и съгласно чл. 47, ал. 4 осигуряват заетост по одобрения проект на друго безработно лице без право на парично обезщетение;

8. (изм. и доп. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., предишна т. 7, бр. 18 от 2006 г., изм., бр. 59 от 2010 г.) по т. 16 - на безработни лица след одобряване на бизнес проект от поделенията на Агенцията по заетостта;

9. (нова - ДВ, бр. 18 от 2006 г., отм., бр. 101 от 2015 г.);

10. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) по т. 18 - на работодатели, които осигуряват ежедневен организиран транспорт за пътувания до работното място и обратно на наети работници и служители, живеещи извън границите на населеното място по месторабота;

11. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г., доп., бр. 70 от 2013 г., изм., бр. 101 от 2015 г.) по т. 19- на работодател, ползващ насърчителната мярка по чл. 41а, 46а и чл. 55г, ал. 1;

12. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) по т. 20 - на лицензираната институция, осъществяваща професионално ориентиране;

13. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г., изм., бр. 59 от 2010 г.) по т. 21 - на лицата по чл. 49, ал.1;

14. (нова - ДВ, бр. 89 от 2008 г., изм., бр. 102 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г.) по т. 22- на застрахователи, лицензирани от Комисията за финансов надзор при условията и по реда на Кодекса за застраховането и актовете по прилагането му;

15. (нова – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) по т. 23 – на лицата по чл. 27, ал. 2, т. 2.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Ежегодно с Националния план за действие по

заетостта се определят средствата по ал. 1 и размерът им по отделните програми и мерки за насърчаване на заетостта, който може да е различен за части от периода на субсидиране на заетостта.

Чл. 30б. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2010 г., бр. 54 от 2014 г.) Средствата по чл. 30а се предоставят въз основа на сключен договор между Агенцията по заетостта, представлявана от нейния изпълнителен директор или упълномощено от него длъжностно лице, и:

1. безработното лице;
2. работодателя;
3. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) обучаващата институция;
4. (нова - ДВ, бр. 18 от 2006 г., изм., бр. 59 от 2010 г., отм., бр. 101 от 2015 г.);
5. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Министерството на правосъдието чрез Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" и/или нейните териториални звена;
6. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) лицензираната институция, осъществяваща професионално ориентиране;
7. (нова - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) лице по чл. 27, ал. 2, т. 2, избрано да изпълнява мярката по чл. 43а.

(2) В договора по ал. 1 задължително се посочват:

1. видът на програмата или мярката за насърчаване на заетостта;
2. срокът на действие на договора;
3. предназначението и размерът на предоставените средства;
4. отговорността на страните при неизпълнение на договора.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., бр. 26 от 2008 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 101 от 2015 г.) Предоставените по реда на ал. 1 средства се използват по предназначение от работодателя, безработното лице, Министерството на правосъдието чрез Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" и/или нейните териториални звена, лицензираната институция, осъществяваща професионално ориентиране, обучаващата институция и лицето по чл. 27, ал. 2, т. 2.

(4) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) Предоставянето на средства по чл. 30а се извършва, при условие че същите разходи не са финансирани от други източници.

Чл. 30в. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Органите на изпълнителната власт и другите бюджетни организации могат да сключват извън утвърдената им численост на персонала трудови договори с лица, насочвани по програми за заетост от поделенията на Агенцията по заетостта, но само в рамките на Национален план за действие по заетостта.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 114 от 2003 г.).

(3) (Отм. - ДВ, бр. 114 от 2003 г.).

Чл. 31. (1) (Доп. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм., бр. 59 от 2010 г., бр. 101 от 2015 г.) Министерският съвет, Министерството на труда и социалната политика и Агенцията по заетостта, отделни министерства и други държавни институции или областни администрации и социалните партньори, както и юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по реда на глава трета от Закона за юридическите лица с нестопанска цел, съвместно със социалните партньори могат да разработват и предлагат за финансиране и реализиране програми за увеличаване на заетостта, свързани с приоритетите на национални

стратегически документи за развитие и Националния план за действие по заетостта, както и програми за заетост, професионално обучение и обучение по ключови компетентности на групи в неравностойно положение на пазара на труда.

(2) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2010 г., изм., бр. 101 от 2015 г.) Ежегодно по решение на Националния съвет за насърчаване на заетостта се съставя комисия за оценка и подбор на програми/проекти, предлагани по реда на ал. 1. В състава на комисията влизат представители на представителните организации на работниците и служителите на национално равнище, представителните организации на работодателите на национално равнище, Министерството на труда и социалната политика и Агенцията по заетостта. Условието и редът на работа и функциите на комисията се определят с правилника за прилагане на този закон.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., предишна ал. 2, бр. 59 от 2010 г.) Отговорни институции за разработването и реализирането на програмите за заетост и обучение са:

1. за националните програми - Министерството на труда и социалната политика и Агенцията по заетостта;

2. за браншовите програми - съответните отраслови министерства (структури) съвместно с отраслови синдикални организации, браншови камари, Министерството на труда и социалната политика и Агенцията по заетостта;

3. (доп. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) за регионалните програми - комисиите по заетостта към областните съвети за развитие.

(4) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм., бр. 38 от 2005 г., бр. 26 от 2008 г., предишна ал. 3, бр. 59 от 2010 г.) Комисиите по заетостта към областните съвети за развитие предлагат на Министерството на труда и социалната политика регионални програми за обучение на възрастни и/или заетост.

(5) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 26 от 2003 г., предишна ал. 4, бр. 59 от 2010 г.) Програмите по ал. 1, финансирани от Министерството на труда и социалната политика, се утвърждават от министъра на труда и социалната политика при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на този закон.

Чл. 32. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., бр. 101 от 2015 г.) Комисиите по заетостта към областните съвети за развитие организират реализирането на програми за развитие на заетостта.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.).

Чл. 33. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., бр. 59 от 2010 г., изм., бр. 101 от 2015 г.)

(1) Регионалната програма за заетост и обучение на областта е в съответствие с целите, приоритетите и инструментите за провеждане на държавната политика по заетостта. Тя съдържа дейности, съобразени с приоритетите на областната стратегия за развитие и на регионалния и общинските планове за развитие, както и с приоритетите на националните стратегически документи и Националния план за действие по заетостта.

(2) Ежегодно с Националния план за действие по заетостта се определят размерът на средствата и видовете плащания за регионалните програми за заетост и обучение на областите. Критериите, условията и редът за финансиране се определят с правилника за прилагане на закона.

(3) Регионалната програма за заетост и обучение на областта включва проектно предложение на областната и общинските администрации, одобрено от Комисията по

заетостта, по критерии и по ред, определени в правилника за прилагане на закона. Областната и общинските администрации могат да разработват проектното предложение съвместно със социалните партньори и други юридически лица.

Раздел III

Заетост на младежи

(Загл. изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.)

Чл. 34. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.).

Чл. 35. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.).

Чл. 36. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 27 от 2005 г., изм., бр. 18 от 2006 г., бр. 101 от 2015 г.) За всяко разкрито работно място, на което е наето безработно лице до 29-годишна възраст, включително за първа работа по специалността, насочено от поделението на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицето е било на работа, но за не повече от 18 месеца.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., доп., бр. 18 от 2006 г., изм., бр. 101 от 2015 г.) За всяко разкрито работно място, на което е наето безработно лице до 29-годишна възраст с трайни увреждания, включително военноинвалиди, както и младежи от социални заведения, завършили образованието си и насочени от поделение на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицата са били на работа, но за не повече от 18 месеца.

Чл. 36а. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2013 г.) За всяко разкрито работно място, на което е наето на непълно работно време безработно лице до 29-годишна възраст с непрекъснато поддържана регистрация не по-малко от 12 месеца, насочено от поделението на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицето е било на работа, но за не повече от 12 месеца.

Чл. 36б. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2013 г., отм., бр. 101 от 2015 г.).

Чл. 37. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., отм., бр. 26 от 2008 г.).

Чл. 38. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.).

Чл. 39. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., отм., бр. 26 от 2003 г.).

Чл. 40. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) (1) Агенцията по заетостта съвместно с дружествата за заетост на безработни лица разработва и реализира проекти и програми за заетост от обществен интерес с национален и регионален характер. Дружествата за заетост на безработни лица кандидатстват пред Министерството на труда и социалната политика за финансиране на проектите и програмите.

(2) Дружествата по ал. 1 се регистрират по действащото законодателство с основен предмет на дейност - осигуряване заетост на безработни лица, регистрирани в териториалните поделения на Агенцията по заетостта.

(3) За всяко наето по трудов договор безработно лице, насочено от поделенията на Агенцията по заетостта по проекти и програми по ал. 1, се предоставят суми съгласно чл.30а, ал. 2 за действително отработеното време за срока на трудовия договор, но за не повече от 12 месеца.

Чл. 41. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., бр. 26 от 2008 г., бр. 59 от 2010 г.) За всяко

разкрито работно място за стажуване, на което е наето безработно лице до 29-годишна възраст, насочено от поделенията на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за срока на стажуването, но за не повече от 9 месеца. На работно място за стажуване се наема лице, придобило през последните 24 месеца квалификация по професия или по част от професия, изисквана за заеманата длъжност, което няма трудов стаж по тази професия.

Чл. 41а. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2013 г.) (1) За всяко разкрито работно място, на което е наето на пълно или непълно работно време за чиракуване безработно лице до 29-годишна възраст с основно или по-ниско образование и без квалификация, насочено от поделенията на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицето е било на работа, но за не повече от 12 месеца.

(2) Работодателят е длъжен по време на чиракуването по ал. 1 да осигури обучение на наетото лице на конкретното работно място от наставник.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2014 г.) Наставникът е лице от същото предприятие, което обучава в процеса на работа наетото лице по ал. 1 по съответната професия или занаят и притежава минимум 5 години професионален опит по същата професия или занаят или квалификация, удостоверена с документ, и минимум три години професионален опит по същата професия или занаят.

(4) На работодател, който запазва заетостта на наетото за чиракуване безработно лице по ал. 1 за допълнителен период, равен на периода на субсидиране, се предоставят суми за наставника съгласно чл. 30а, ал. 2 и за допълнителния период.

(5) Наставникът получава суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето на наставничеството, но за не повече от 24 месеца.

Раздел IV

Програми и мерки за преход от пасивни към активни мерки

Чл. 42. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., бр. 38 от 2005 г., бр. 18 от 2006 г., отм., бр. 101 от 2015 г.).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., бр. 18 от 2006 г.) На безработни, насочени от поделенията на Агенцията по заетостта към определен работодател за наемане на работа извън границите на населеното място, се изплащат месечно суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за ежедневни транспортни разходи за пътувания до местоработата и обратно, но за не повече от 12 месеца, и за транспортни разходи за представяне пред работодател за наемане на работа.

Чл. 42а. (Нов - ДВ, бр. 18 от 2006 г., изм. доп., бр. 26 от 2008 г., изм., бр. 59 от 2010 г., отм., бр. 101 от 2015 г.).

Чл. 43. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., доп., бр. 38 от 2005 г.) За всяко разкрито работно място, на което са наети до две безработни лица, насочени от поделенията на Агенцията по заетостта, за половината от законоустановеното работно време, на работодателя се предоставят суми, съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицата са били на работа, но за не повече от 12 месеца.

(2) Лицата по ал. 1 са регистрирани безработни, които са получавали парично обезщетение за безработица не повече от 5 месеца.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., бр. 38 от 2005 г., отм., бр. 7 от 2012 г.).

(4) (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.).

(5) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Работодателят има право да предложи обучение за придобиване на професионална квалификация за наетите лица по ал. 1. За лицата, включени в организирано от работодателя и Агенцията по заетостта обучение за професионална квалификация, на обучаващата институция се предоставят средства съгласно чл. 30а, ал. 2.

Чл. 43а. (Нов – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) (1) Лице, регистрирано по чл. 27, ал. 2, т. 2, може да кандидатства за предоставяне на суми за подкрепена заетост по чл. 30а, ал. 1, т. 23 за всяко безработно лице с трайни увреждания или от други групи в неравностойно положение на пазара на труда, насочено от поделението на Агенцията по заетостта, което е устроило на работа на несубсидирано работно място за срок, не по-кратък от 12 месеца.

(2) Условието и редът за кандидатстване и за предоставяне на сумите по чл. 30а, ал. 1, т.23 се определят с правилника за прилагане на закона.

Раздел V

Програми и мерки за обучение (Загл. изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.)

Чл. 44. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., бр. 26 от 2008 г.) Работодател, който осигурява поддържане и повишаване на квалификацията на наетите работници и служители, може да кандидатства за предоставяне на суми съгласно чл. 30а, ал. 2.

Чл. 45. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., отм., бр. 101 от 2015 г.).

Чл. 46. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., бр. 26 от 2008 г.) За всяко разкрито работно място за стажуване, на което е наето безработно лице, насочено от поделенията на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за срока на стажуването, но за не повече от 6 месеца. На работно място за стажуване се наема лице, придобило през последните 24 месеца квалификация по професия или по част от професия, изисквана за заеманата длъжност, което няма трудов стаж по тази професия.

Чл. 46а. (Нов – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) (1) За всяко разкрито работно място за обучение чрез работа (дуално обучение), организирано по реда на Закона за професионалното образование и обучение, на което е наето безработно лице, насочено от поделенията на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл.30а, ал. 2 за времето на обучението, но за не повече от 36 месеца.

(2) За всяко наето лице по ал. 1 на обучаващата институция, с която в партньорство се провежда обучението чрез работа (дуално обучение), се предоставят средства съгласно чл.30а, ал. 2 за времето на обучението.

Раздел VI

Насърчаване на предприемачеството

Чл. 47. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., бр. 38 от 2005 г., бр. 59 от 2010 г.) На лице

или лица, които са безработни с право на парично обезщетение и желаят самостоятелно или заедно да започнат стопанска дейност за производство на стоки и/или услуги, се предоставят за сметка на фонд "Безработица" еднократни парични суми след одобряване на бизнеспроект от поделението на Агенцията по заетостта и заявление от лицето до поделението на Агенцията по заетостта, с което заявява, че желае да получи еднократна парична сума вместо парично обезщетение за безработица при условията и по реда на Кодекса за социално осигуряване.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) Право на еднократна парична сума по ал. 1 имат лицата, които отговарят на изискванията за отпускане на парично обезщетение при условията и по реда на Кодекса за социално осигуряване.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.).

(4) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., бр. 101 от 2015 г.) На лицата, които са получили еднократна парична сума по ал. 1 и които осигуряват заетост по одобрения проект на друго безработно лице без право на парично обезщетение за безработица, се предоставят допълнително средства съгласно чл. 30а, ал. 2.

Чл. 48. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) На лицата, които са получили еднократна парична сума по чл. 47, ал. 1, съгласно чл. 30а, ал. 2 може да се предоставят допълнително средства под формата на кредит за квалификация по предмета на стопанската дейност и/или нейното управление по одобрения проект по чл. 47, ал. 1.

Чл. 48а. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2003 г., отм., бр. 59 от 2010 г.).

Чл. 49. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., бр. 38 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., бр. 26 от 2008 г.) На безработни лица може да се предоставят средства за разходи съгласно чл. 30а, ал. 2 за започване на самостоятелна стопанска дейност като микропредприятие по Закона за малките и средните предприятия по одобрен от териториалното поделение на Агенцията по заетостта бизнес проект.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., доп., бр. 26 от 2008 г., изм., бр. 59 от 2010 г.) Лицата, упражнили правата си по ал. 1 или по чл. 47, могат да ползват средства по ал. 1 след изтичане на три години от датата на прекратяване на съответния договор поради изтичане на срока, за който е бил сключен.

(3) За придобиване на професионална квалификация по предмета на дейност и/или нейното управление по одобрения бизнес проект на лицата по ал. 1 се предоставят допълнително суми съгласно чл. 30а, ал. 2.

(4) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) На лицата, сключили договор по ал. 1, непосредствено след започване на дейността могат да се предоставят допълнителни месечни суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за срок не повече от 12 месеца.

Чл. 49а. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2003 г., доп., бр. 38 от 2005 г., бр. 18 от 2006 г., бр. 26 от 2008 г., отм., бр. 59 от 2010 г.).

Чл. 49б. (Нов - ДВ, бр. 38 от 2005 г., доп., бр. 18 от 2006 г., изм., бр. 59 от 2010 г.) На лицата по чл. 47 и 49 съгласно чл. 30а, ал. 2 могат да се възстановяват средствата за ползвани външни консултантски услуги и/или съпътстващи услуги.

Раздел VII

Програми и мерки за откриване на нови работни места

Чл. 50. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 101 от 2015 г.) На работодатели - микропредприятия, регистрирани по действащото законодателство, се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за срок не повече от 24 месеца за първите пет разкрити работни места, на които са наети безработни лица, насочени от поделенията на Агенцията по заетостта.

Чл. 51. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., бр. 101 от 2015 г.) (1) За всяко разкрито работно място, на което е наето безработно лице с непрекъснато поддържана регистрация не по-малко от 6 месеца или безработно лице до 24-годишна възраст, или безработно лице с основно и по-ниско образование, или безработно лице на възраст над 50 години, насочено от поделението на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми по чл. 30а, ал. 1, т. 1, 2, 4 и 5 за времето, през което лицето е било на работа, но за не по-малко от три месеца и не повече от 12 месеца. Сумите се предоставят в размер до 50 на сто за периода на субсидиране.

(2) За всяко разкрито работно място, на което е наето безработно лице с трайни увреждания, насочено от поделението на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми по чл. 30а, ал. 1, т. 1, 2, 4 и 5 за времето, през което лицето е било на работа, но за не по-малко от три месеца и не повече от 12 месеца. Сумите се предоставят в размер до 75 на сто за периода на субсидиране.

(3) В случаите, когато периодът на заетост е по-кратък от 12 месеца, сумите по ал. 1 и 2 се намаляват пропорционално.

Раздел VIII

Програми и мерки, осигуряващи равни възможности чрез социално-икономическа интеграция на групи в неравностойно положение на пазара на труда (Загл. изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.)

Чл. 52. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., доп., бр. 18 от 2006 г., бр. 101 от 2015 г.) За всяко разкрито работно място, на което са наети безработни лица с трайни увреждания, включително военноинвалиди, насочени от поделенията на Агенцията по заетостта за работа на пълно или непълно работно време, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицата са били на работа, но за не повече от 12 месеца.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., отм., бр. 101 от 2015 г.).

Чл. 53. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., отм., бр. 101 от 2015 г.).

Чл. 53а. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) За всяко разкрито работно място, на което са наети безработни лица – самотни родители (осиновители) и/или майки (осиновителки) с деца до 5-годишна възраст, насочени от

поделенията на Агенцията по заетостта за работа на пълно или непълно работно време, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицата са били на работа, но за не повече от 12 месеца.

(2) Работодателят има право да предложи обучение за придобиване на професионална квалификация за наетите лица по ал. 1. За лицата, включени в организирано от работодателя и Агенцията по заетостта обучение за професионална квалификация, на обучаващата институция се предоставят средства съгласно чл. 30а, ал. 2.

Чл. 54. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.).

Чл. 55. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) (1) За всяко разкрито работно място, на което са наети безработни лица, изтърпели наказание лишаване от свобода и насочени от поделенията на Агенцията по заетостта в срок до 12 месеца от освобождаването от мястото за изтърпяване на наказанието, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицата са били на работа, но за не повече от 12 месеца.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Работодателят има право да предложи обучение за придобиване на професионална квалификация за наетите лица по ал. 1. За лицата, включени в организирано от работодателя и Агенцията по заетостта обучение за професионална квалификация, на обучаващата институция се предоставят средства съгласно чл. 30а, ал. 2.

Чл. 55а. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм., бр. 26 от 2008 г., бр. 101 от 2015 г.) За всяко разкрито работно място, на което са наети безработни лица над 55-годишна възраст, насочени от поделенията на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицата са били на работа, но за не повече от 12 месеца.

Чл. 55б. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2008 г., отм., бр. 101 от 2015 г.).

Чл. 55в. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) За всяко разкрито работно място, на което е наето безработно лице с непрекъснато поддържана регистрация не по-малко от 12 месеца, насочено от поделение на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицето е било на работа, но за не повече от 12 месеца.

Чл. 55г. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) (1) За всяко разкрито работно място, на което е наето на пълно или непълно работно време за чиракуване безработно лице с основно или по-ниско образование и без квалификация, насочено от поделение на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицето е било на работа, но за не повече от 12 месеца.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2013 г.) Работодателят е длъжен по време на чиракуването по ал. 1 да осигури обучение на наетото лице на конкретното работно място от наставник.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2013 г., бр. 54 от 2014 г.) Наставникът е лице от същото предприятие, което обучава в процеса на работа наетото лице по ал. 1 по съответната професия или занаят и притежава минимум 5 години професионален опит по същата професия или занаят или квалификация, удостоверена с документ, и минимум три години професионален опит по същата професия или занаят.

(4) На работодател, който запазва заетостта на наетото за чиракуване безработно лице по ал. 1 за допълнителен период, равен на периода на субсидиране, се предоставят суми за наставника съгласно чл. 30а, ал. 2 и за допълнителния период.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2013 г.) Наставникът получава суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за

времето на наставничеството, но за не повече от 24 месеца.

Чл. 55д. (Нов - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) За всяко разкрито "зелено работно място", на което е наето безработно лице с непрекъснато поддържана регистрация не по-малко от 6 месеца, насочено от поделение на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицето е било на работа, но за срок не повече от 12 месеца.

Раздел IX

Защита и запазване на заетостта

Чл. 56. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., бр. 38 от 2005 г., бр. 26 от 2008 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г., бр. 7 от 2012 г., бр. 70 от 2013 г., бр. 101 от 2015 г.)

(1) Работодателите, както и институциите, осъществяващи обучение на възрастни или професионално ориентиране, не могат да получават средства по този закон, когато отговарят на някое от следните условия:

1. имат изискуеми публични задължения;
2. имат задължения за неизпълнение на сключени договори по програми, мерки и обучения, както и по проекти по Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси";
3. са предприятия в затруднение.

(2) Работодателите, както и институциите, осъществяващи обучение на възрастни или професионално ориентиране, не могат да получават средства по този закон, представляващи минимална помощ, когато отговарят и на някое от следните условия:

1. осъществяват дейност в отрасъл "въгледобив" съгласно Регламент (ЕО) № 1407/2002 на Съвета от 23 юли 2002 г. относно държавните помощи за въгледобивната промишленост;

2. са в изключенията, посочени в чл. 1 от Регламент (ЕС) № 1407/2013;

3. осъществяват дейност в отрасъл "рибарство и аквакултури" съгласно Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури, за изменение на регламенти (ЕО) № 1184/2006 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 104/2000 на Съвета (ОВ, L 354/1 от 28 декември 2013 г.).

(3) Получаването на средства, представляващи минимална помощ, се преустановява, когато през периода на подпомагане за работодателите и институциите, осъществяващи обучение на възрастни или професионално ориентиране, възникне някое от условията по ал.1.

(4) Работодателят ползва насърчителните мерки по чл. 36, 43, 46, 50, чл. 52, ал. 1, чл.53а, 55, 55а и 55в, ако осигурява заетост на безработни лица, насочени от Агенцията по заетостта за допълнителен период, равен на периода на субсидиране.

(5) На всяко разкрито работно място по чл. 36, 36а, 43, 50, чл. 52, ал. 1, чл. 53а, 55, 55а, 55в и 55д могат да се назначават последователно повече от едно безработни лица, насочени от Агенцията по заетостта, при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона.

(6) Разкриването на работни места по чл. 36, ал. 1, чл. 36а, 43, 46, 50, 53а, 55, 55а и 55в се субсидира, ако през последните три месеца работодателят не е прекратявал трудово

правоотношение с работници и служители, наети на работни места за същите длъжности, на които се наемат безработни лица.

(7) На всяко разкрито работно място по чл. 36, ал. 1, чл. 50, 52, 53а и 55а могат да се назначават безработни лица, които не са работили при същия работодател през последните 6 месеца.

(8) На всяко разкрито работно място по чл. 51 могат да се назначават безработни лица, когато назначението е нетно увеличение в числеността на персонала по смисъла на чл. 2, т.32 от Регламент (ЕС) № 651/2014 в съответното предприятие в сравнение със средния брой на персонала през последните 12 месеца. Когато назначението не е нетно увеличение в числеността на персонала, длъжността трябва да е била овакантирана поради доброволно напускане, увреждане, пенсиониране по възраст, доброволно намаляване на работното време или правомерно уволнение поради извършено нарушение, а не в резултат от съкращаване на персонал.

(9) Работодател, който не е запазил работните места съгласно ал. 4, възстановява получените суми със законната лихва с изключение на случаите, определени с правилника за прилагане на закона.

(10) Трудовите и осигурителните отношения на наетите безработни лица от работодател, получил преференции по реализацията на програми и мерки за насърчване на заетостта, се уреждат при условията на българското трудово и осигурително законодателство. Лицата се наемат по трудово правоотношение.

Чл. 57. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., отм., бр. 26 от 2008 г.).

Чл. 57а. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) На работодател, който осигурява ежедневен организиран транспорт за пътувания до работното място и обратно на разстояние до 100 км на територията на страната на наети работници и служители, живеещи извън границите на населеното място по месторабота, се предоставят месечно средства съгласно чл. 30а, ал. 2. Средствата се предоставят на работодателя за не повече от 12 месеца за едно и също заето лице.

Глава седма

ОБУЧЕНИЕ НА ВЪЗРАСТНИ И ПРОФЕСИОНАЛНО ОРИЕНТИРАНЕ

(Загл. изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.)

Раздел I

Обучение на възрастни

(Загл. изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.)

Чл. 58. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., бр. 68 от 2013 г., в сила от 2.08.2013 г.)
Министърът на труда и социалната политика съвместно с министъра на образованието и науката:

1. разработва и координира държавната политика за обучение на възрастни;

2. (изм. – ДВ, бр. 79 от 2015 г., в сила от 1.08.2016 г.) създава условия за оценка и признаване на знания, умения и компетентности на възрастни, придобити чрез неформално обучение и информално учене;

3. проучва, анализира и прогнозира състоянието, развитието и потребностите от обучение на възрастни.

Чл. 58а. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Обучението на възрастни включва:

1. обучение за ограмотяване;
2. обучение за придобиване на професионална квалификация;
3. обучение за придобиване и усъвършенстване на ключови компетентности;
4. (отм. – ДВ, бр. 101 от 2015 г.).

Чл. 59. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., изм. бр. 68 от 2013 г., в сила от 2.08.2013г., отм., бр. 101 от 2015 г.).

Чл. 60. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Дейностите, свързани с обучението на възрастни, се осъществяват освен от институциите по чл. 58 и от:

1. Агенцията по заетостта;
2. Националната агенция за професионално образование и обучение;
3. центровете за професионално обучение;
4. други институции, посочени в закон или в акт на Министерския съвет;
5. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) физически или юридически лица, регистрирани съгласно действащото законодателство.

Чл. 60а. (Нов - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 1.07.2011 г.) (1) Образува се Държавно предприятие "Българо-германски център за професионално обучение" - юридическо лице по смисъла на чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, със седалище София и с клонове - териториални поделения, броят и седалищата на които се определят от министъра на труда и социалната политика.

(2) Основният предмет на дейност на Държавно предприятие "Българо-германски център за професионално обучение" е осъществяване на обучения за придобиване на професионална квалификация на лица, навършили 16 години, обучения за придобиване на ключови компетентности и професионално ориентиране.

(3) Основните публични задачи на Държавно предприятие "Българо-германски център за професионално обучение" са:

1. подпомагане чрез обучение за придобиване на професионална квалификация и ключови компетентности интегрирането на безработни лица от групи в неравностойно положение на пазара на труда;
2. тестване на иновативни практики с цел последващото им прилагане от други институции за професионално обучение;
3. повишаване компетентностите на обучаващи на възрастни;
4. обучение на наставници, външни експерти и обучаващи на възрастни по конкретни професии;
5. създаване на партньорства с представители на бизнеса и на работниците и служителите за разработване на нови и актуализиране на учебни програми, учебни материали, професионално ориентиране и други.

(4) Предприятието може да осъществява и други дейности, свързани с основния предмет на дейност.

(5) Органи на управление на Държавно предприятие "Българо-германски център за професионално обучение" са:

1. министърът на труда и социалната политика;
2. управителният съвет;
3. изпълнителният директор.

(6) В своята дейност изпълнителният директор на Държавно предприятие "Българо-германски център за професионално обучение" се подпомага от съвет, който се състои от представители на представителните организации на работодателите и на работниците и служителите на национално равнище.

(7) Устройството и дейността на Държавно предприятие "Българо-германски център за професионално обучение", правомощията и задълженията на органите за управление, както и въпросите, свързани с дейността на клоновете, се уреждат с правилник, приет от Министерския съвет.

(8) За осъществяване дейността на предприятието по този закон държавата предоставя за ползване и управление имущество - публична и частна държавна собственост.

(9) Дейността на Държавно предприятие "Българо-германски център за професионално обучение" по изпълнение на неговите публични задачи се подпомага от държавата чрез бюджета на Министерството на труда и социалната политика и чрез предоставяне на публични средства.

(10) (Нова – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Обученията в изпълнение на публичните задачи на Държавно предприятие "Българо-германски център за професионално обучение" се осъществяват в съответствие с двугодишен план, одобрен от управителния съвет след обсъждане от съвета по ал. 6 и утвърден от министъра на труда и социалната политика при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона.

(11) (Предишна ал. 10 – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Предприятието не може да участва в търговски или граждански дружества.

(12) (Предишна ал. 11 – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Предприятието няма право да сключва договори за кредити с търговски банки и други финансови институции, освен ако за това има изрично решение на Министерския съвет.

(13) (Предишна ал. 12 – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Срещу имуществото - публична държавна собственост, предоставено на предприятието, не може да се насочва принудително изпълнение.

(14) (Предишна ал. 13 – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Предприятието не може да се приватизира и срещу него не може да се открива производство по несъстоятелност.

Чл. 61. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.).

Чл. 62. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Обучение на възрастни се извършва в съответствие с утвърдения годишен план по чл. 30, ал. 4.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., бр. 18 от 2006 г.) Обучение за придобиване на професионална квалификация на възрастни се осъществява в институциите по чл. 9, ал. 1, т.1 и 2 от Закона за професионалното образование и обучение и във висшите училища при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона.

(3) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г., изм., бр. 59 от 2010 г., бр. 68 от 2013 г., в сила от 2.08.2013 г., бр. 79 от 2015 г., в сила от 1.08.2016 г.) Обучението за огромяване се осъществява от училищата по Закона за предучилищното и училищното образование при

условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона. Успешно завършилите обучение за оgramотяване получават удостоверение по образец, утвърден от министъра на образованието и науката.

(4) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г., изм., бр. 101 от 2015 г.) Обучението за придобиване на ключови компетентности се осъществява от физически или юридически лица, регистрирани съгласно действащото законодателство, при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона.

(5) (Нова - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм., бр. 18 от 2006 г., предишна ал. 3, изм., бр. 26 от 2008 г.) Изборът на осъществяващите обучението по ал. 2, 3 и 4 се извършва при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона.

Раздел II

Професионално ориентиране и обучение на възрастни, организирано от Агенцията по заетостта (Загл. изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.)

Чл. 63. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., бр. 38 от 2005 г., бр. 26 от 2008 г.) (1) (Предишен текст на чл. 63 – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Агенцията по заетостта организира обучение на възрастни в съответствие с потребностите на пазара на труда, изискванията на работодателите и утвърдения план по чл. 30, ал. 4, както следва за:

1. безработни;
2. (изм. - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) лицата по чл. 48 и 49;
3. (изм. – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) работници и служители;
4. (доп. - ДВ, бр. 59 от 2010 г., отм., бр. 101 от 2015 г.);
5. (отм. – ДВ, бр. 101 от 2015 г.);
6. лица, изтърпяващи наказание лишаване от свобода.

(2) (Нова – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Безработните лица се включват в обучения, предвидени в плана за действие по чл. 19, ал. 1.

Чл. 64. (Отм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г.).

Чл. 65. (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., бр. 26 от 2008 г.) (1) Включването на безработните лица в обучение за придобиване на професионална квалификация, организирано от Агенцията по заетостта, може да се предхожда от професионално ориентиране.

(2) Професионалното ориентиране се осъществява от Агенцията по заетостта и от лицензирани институции по реда на Закона за професионалното образование и обучение. Условията и редът за организиране и финансиране на професионалното ориентиране се определят с правилника за прилагане на закона.

Чл. 66. (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., бр. 26 от 2008 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Обучението на лицата по реда на чл. 63, ал. 1, т. 1, 2 и 6, организирано от Агенцията по заетостта, се финансира при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Обучението на работниците и служителите по реда на чл. 63, ал. 1, т. 3, организирано съвместно от Агенцията по заетостта и работодателите, се

финансира при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2013 г., бр. 101 от 2015 г.) На безработните по чл. 63, ал. 1, т. 1, участващи в обучение на възрастни, се изплащат стипендия и средства за транспорт и квартира при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 70 от 2013 г.).

Глава осма

РАБОТА НА БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ В ДРУГИ ДЪРЖАВИ И НА ЧУЖДЕСТРАННИ ГРАЖДАНИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Раздел I

(Нов - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.)

Заетост на български граждани в чужбина

Чл. 67. По силата на този закон българските граждани могат да работят в друга държава съобразно националното ѝ законодателство и/или при условията и по реда, регламентирани с международен договор за обмен на работна сила, по който Република България е страна, като:

1. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) сключат договор с работодател от съответната държава чрез посредник по смисъла на чл. 27, ал. 2 и чл. 28, ал. 1;

2. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) бъдат командировани от работодателя си.

Чл. 68. (1) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., предишен текст на чл. 68, бр. 70 от 2013 г.) Министерството на труда и социалната политика осъществява сътрудничество с публичните власти на други държави, които отговарят за наблюдението на условията за наемане на работа, като обменят информация относно:

1. националното трудово законодателство и законодателството за наемане на работа на чужденци;

2. наетите български граждани на територията на съответната държава и наетите граждани на съответната държава на територията на Република България;

3. установените нарушения на условията и реда за наемане на работа;

4. установените случаи на незаконно извършване на трудова дейност на българи на територията на съответната държава и на граждани на съответната държава на територията на Република България.

(2) (Нова - ДВ, бр. 70 от 2013 г.) За изпълняване на дейности по ал. 1 Министерството на труда и социалната политика поддържа и развива мрежа от служби по трудови и социални въпроси в съответни задгранични представителства на Република България.

(3) (Нова - ДВ, бр. 70 от 2013 г.) В службите по ал. 2 работят командировани служители на Министерството на труда и социалната политика с временен дипломатически ранг по реда на Закона за дипломатическата служба.

(4) (Нова - ДВ, бр. 70 от 2013 г.) С акт на министъра на труда и социалната политика се определят условията и редът за осъществяване на дейността на службите по трудови и социални въпроси.

Чл. 69. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Работодателите и посредниците по чл. 67 не могат да уговорят за българските граждани условия на труд и възнаграждения под минималните за приемащата държава съобразно националното ѝ законодателство.

(2) Взаимоотношенията между българските граждани и физическите и юридическите лица - посредници по чл. 28, ал. 1, чрез които се осигурява работа в друга държава, се уреждат с договор за посредничество.

Раздел II

(Нов - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.)

Заетост на чужденци в България

Чл. 70. (1) Чужденец може да работи по трудово правоотношение или като командирован в рамките на предоставяне на услуги на територията на Република България след получаване на разрешение за работа в съответствие с изискванията, определени с акт на Министерския съвет или в международен договор, по който Република България е страна.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) Разрешението по ал. 1 се издава от Агенцията по заетостта по искане на местен работодател или на местното лице, приемащо на работа командирован чужденец.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2002 г., бр. 26 от 2003 г., бр. 26 от 2008 г., доп., бр. 85 от 2010 г.) Не се изисква разрешение за работа на лицата по чл. 18, ал. 3, както и за морските лица, посочени в чл. 88 от Кодекса на търговското корабоплаване.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 2006 г., бр. 26 от 2008 г.) Условията и редът за командироване на работници и служители от държавите - членки на Европейския съюз, държавите - страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, и Конфедерация Швейцария, както и за допускане на командировани работници и служители от трети държави в Република България в рамките на предоставяне на услуги се определят с наредба на Министерския съвет.

Чл. 71. (1) (Предишен текст на чл. 71 - ДВ, бр. 18 от 2006 г., в сила от 1.01.2007 г.) Разрешение за работа на чужденци се издава за заемането на длъжности, за които по закон не се изисква българско гражданство:

1. съобразно състоянието, развитието и обществените интереси на националния пазар на труда;

2. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., доп., бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) при условие че общият брой на работещите за местния работодател чужденци не надвишава 10 на сто от средносписъчната численост на наетите по трудово правоотношение български граждани, граждани на държави - членки на Европейския съюз, на други държави - страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, и на Конфедерация Швейцария и лица по чл. 18, ал. 3 в предходните 12 месеца;

3. когато предлаганите условия на труд и заплащане не са по-неблагоприятни от

условията за българските граждани за съответната категория труд;

4. (отм. - ДВ, бр. 70 от 2013 г.).

(2) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2006 г., в сила от 1.01.2007 г., отм., бр. 26 от 2008 г.).

Чл. 72. (1) Разрешението за работа се издава за срок до 1 година.

(2) Срокът по ал. 1 може да бъде продължаван, ако не са отпаднали условията за първоначално издаване.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) За издаване и продължаване на разрешение за работа за чужденец местният работодател внася такса в размер 600 лв.

(4) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) Таксата по ал. 3 внася и местното лице, приемащо на работа командирован чужденец.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм., бр. 54 от 2014 г.) За сезонна работа до 6 месеца за една календарна година таксата е 300 лв.

(6) (Предишна ал. 5, доп. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) За преиздаване на разрешение за работа поради загубване, повреждане или унищожаване на документите се заплаща такса в размер 200 лв.

Чл. 72а. (Нов - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) (1) При наемане на работа или приемане на чужденец работодателят изисква от него да представи валиден документ за пребиваване, нотариално заверено копие от който съхранява за срока на наемането или приемането. Работодателят не носи отговорност, ако представеният му документ се окаже недействителен.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 7 от 2012 г.) Работодателят уведомява Агенцията по заетостта за датата на действително започване на работа на чужденеца в 7-дневен срок.

Чл. 72б. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2013 г., в сила от 24.12.2013 г.) (1) Разрешението за работа по чл. 70 не се издава като отделен документ, а се съдържа в Единното разрешение за пребиваване и работа, издавано от Министерството на вътрешните работи съгласно чл. 24и от Закона за чужденците в Република България, за чужденци - граждани на трети държави, които:

1. кандидатстват за разрешение за пребиваване с цел работа;

2. по силата на Закона за чужденците в Република България и въведените в него изисквания на ЕС притежават валидно разрешение за пребиваване на територията на Република България в съответствие с Регламент (ЕО) 1030/2002 на Съвета от 13 юни 2002 г. относно единния формат на разрешенията за пребиваване на трети страни за цели, различни от трудова заетост;

3. по силата на този закон и въведените в него изисквания на ЕС притежават валидно разрешение за работа.

(2) Условията и редът за издаване, подновяване, отказ и отнемане на Единното разрешение за пребиваване и работа по ал. 1 се определят с Правилника за прилагане на Закона за чужденците в Република България.

(3) Агенцията по заетостта дава писмено решение за упражняване на трудова заетост за издаване на Единно разрешение за пребиваване и работа от органите на Министерството на вътрешните работи.

(4) Условията и редът за даване, отказ или оттегляне на решението по ал. 3 се определят с наредбата по чл. 74, ал. 1.

(5) За даване и продължаване на решението по ал. 3 работодателят внася такса в

размер 400 лв.

Чл. 72в. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2013 г., в сила от 24.12.2013 г.) (1) Упражняването на трудова заетост от работници - чужденци от трети държави, в Република България на основата на Единно разрешение за пребиваване и работа е в съответствие с българското трудово и осигурително законодателство и при условията на чл. 71, ал. 1, т. 1 - 3.

(2) Притежателят на Единно разрешение за пребиваване и работа има правото да бъде информиран за произтичащите от разрешението права.

Чл. 72г. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2013 г., в сила от 24.12.2013 г.) (1) Притежателят на Единно разрешение за пребиваване и работа е равнопоставен на българските граждани по отношение на:

1. правата по чл. 74в, ал. 2, т. 1 - 8;

2. правата за ползване на данъчни облекчения при условията и по реда на Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

(2) Условията по ал. 1 не възпрепятстват налагането на мерки за административна принуда по глава пета от Закона за чужденците в Република България.

Чл. 73. (1) (Предишен текст на чл. 73 - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) Трудовите и осигурителните отношения на чужденци, наемани на територията на Република България от местни работодатели, се уреждат по условията на българското трудово и осигурително законодателство.

(2) (Нова - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) Не се разрешава наемането на работа на незаконно пребиваващи на територията на Република България чужденци.

(3) (Нова - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) В случай че работодател наеме на работа незаконно пребиваващ на територията на Република България чужденец в нарушение на забраната по ал. 2, той му дължи уговореното възнаграждение, но не по-малко от минималната работна заплата, установена за страната или за съответната икономическа дейност, за период три месеца, освен ако работодателят или наетото лице не докаже друга продължителност на наемането. Плащането е дължимо и след завръщането на чужденеца в държавата на обичайното му пребиваване, включително разходите по превода на плащането.

(4) (Нова - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) Ако работодателят не изплати задължението по ал. 3, наетите на работа незаконно пребиваващи на територията на Република България чужденци могат да предявят иск срещу него в давностните срокове по Закона за задълженията и договорите и по реда на Гражданския процесуален кодекс.

(5) (Нова - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) Върху изплатеното по ал. 3 възнаграждение се дължат съответните данъци и осигурителни вноски, предвидени за наетите лица по българското законодателство.

(6) (Нова - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) Работодаателят поема разходите за връщане на незаконно пребиваващия чужденец.

(7) (Нова - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) Когато работодателят е подизпълнител, изпълнителят, чийто пряк подизпълнител е работодателят, както и всеки следващ изпълнител, чиито подизпълнители са те, когато се установи по безспорен начин, че са знаели за нарушението на ал. 2 и не са информирали органите за контрол на чужденците, могат да отговарят заедно с работодателя или вместо него за задълженията по ал. 3, 4 и 5, както и по чл. 82а.

Чл. 73а. (Нов - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) Министерът на труда и социалната политика след консултации със социалните партньори и по препоръка на Националния съвет по трудова миграция може да наложи ограничения на достъпа на чужденци, включително на висококвалифицирани, до пазара на труда съобразно състоянието, развитието и обществените интереси на пазара на труда.

Чл. 74. (1) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) Условията и редът за издаване, отказ и отнемане на разрешения за работа, както и за освобождаване от разрешения за работа на чужденци; видовете разрешения за работа; допустимата обща продължителност на заетостта, както и изключенията по чл. 70, ал. 1 и чл. 71, ал. 1, т. 1 и 2 се определят с наредба на Министерския съвет.

(2) Министерът на труда и социалната политика дава указания по прилагането на международни договори в областта на заетостта, по които Република България е страна, ако в тях не е предвидено друго.

Раздел III

(Нов - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.)

Висококвалифицирана заетост на чужденци в България

Чл. 74а. (Нов - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г., изм., бр. 70 от 2013 г.) (1) При наемане на работа на чужденци за целите на висококвалифицираната заетост не се издава разрешението по чл. 70, което се съдържа в единното разрешение за пребиваване и работа тип "синя карта на ЕС", издавано от Министерството на вътрешните работи съгласно глава трета "б" на Закона за чужденците в Република България.

(2) Условията и редът за издаване, подновяване, отказ и отнемане на синята карта на ЕС се определят с Правилника за прилагане на Закона за чужденците в Република България.

Чл. 74б. (Нов - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2013 г.) Агенцията по заетостта дава писмено решение за упражняване на висококвалифицирана заетост за издаване на синя карта на ЕС от органите на Министерството на вътрешните работи.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2013 г.) Условията и редът за даване, отказ или оттегляне на решението по ал. 1 се определят с наредбата по чл. 74, ал. 1.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2013 г.) За даване и продължаване на решението по ал. 1 работодателят внася такса в размер на 400 лв.

Чл. 74в. (Нов - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2013 г.) Упражняването на висококвалифицирана заетост от чужденци в България е в съответствие с българското трудово и осигурително законодателство и при условията на чл. 71, ал. 1, т. 1 и 3.

(2) Притежателят на синя карта на ЕС е равнопоставен на българските граждани по отношение на:

1. предоставяните услуги по чл. 17, ал. 1, т. 1 и 3;
2. условията на труд, включително заплащането, уволнението, безопасността и здравето при работа, условията за достъп, подчиняването на задължения и ползването на права на социална сигурност в рамките на правото на Европейския съюз и други;

3. достъпа до стоки и услуги, включително обществени;
4. образованието и професионалното обучение;
5. плащанията на придобити законоустановени пенсии за старост, свързани с приходите, в размер, приложим съгласно правото на държавата членка или държавите членки длъжници при преместване в трета държава, без да се засягат съществуващите двустранни споразумения;
6. признаването на дипломи за завършено образование;
7. признаването на удостоверения и други доказателства за професионална квалификация в съответствие със Закона за признаване на професионални квалификации;
8. свободата на сдружаване, присъединяване и членство в организации на работници и служители или работодатели, както и в професионални и съсловни организации, включително по отношение на предоставяните привилегии от такова членство, освен когато по силата на закон, устав или друг нормативен акт се изисква българско гражданство.

(3) От правата по ал. 2 се ползват само притежатели на синя карта на ЕС и членове на техните семейства, които обичайно пребивават на територията на Република България.

(4) При преместване в друга държава - членка на Европейския съюз, ползването на правата по ал. 2, т. 1 - 5 се преустановява след получаване на синя карта на ЕС или на друго разрешение за пребиваване от следващата държава членка, или при изтичане на срока на пребиваване в България.

(5) Условието по ал. 2 не възпрепятстват налагането на мерки за административна принуда по глава пета от Закона за чужденците в Република България.

(6) (Нова - ДВ, бр. 7 от 2012 г., изм., бр. 70 от 2013 г.) Правата по ал. 2, т. 2 - 7 се ползват и от чужденците, получили разрешение за продължително пребиваване като научни работници по чл. 24б от Закона за чужденците в Република България.

Чл. 74г. (Нов - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) (1) През първите две години на законна висококвалифицирана заетост притежателят на синя карта на ЕС може да упражнява на територията на Република България само дейности, отговарящи на условията, при които му е издадена синята карта на ЕС.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2013 г.) През периода по ал. 1 притежателят на синя карта на ЕС може да смени работодателя си само след получаване на писмено решение от Агенцията по заетостта.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2013 г.) Решението по ал. 2 се дава или отказва при условията и по реда, определени с наредбата по чл. 74, ал. 1.

Чл. 74д. (Нов - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) (1) В случай че остане без работа, притежателят на синя карта на ЕС има право в рамките на три месеца да търси и да започне работа при спазване изискванията на чл. 74г, ал. 2.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2013 г.) До получаване на решение относно смяната на работодателя обстоятелството по ал. 1 не е основание Агенцията по заетостта да предложи отнемане на синя карта на ЕС.

(3) Правото по ал. 1 може да бъде ползвано еднократно в рамките на срока на валидност на синята карта на ЕС.

(4) При възникване на обстоятелството по ал. 1 притежателят на синя карта на ЕС се регистрира в Агенцията по заетостта по реда на чл. 18, ал. 2, т. 1 и 2, ал. 4 - 6 и в срока по чл. 18, ал. 5.

(5) Когато не са спазени разпоредбите на ал. 3 и 4, както и условията за достъп до пазара на труда съгласно наредбата по чл. 74, ал. 1, Агенцията по заетостта изготвя мотивирано предложение за отнемане или неподновяване на синя карта на ЕС.

Глава осма "а"

(Нова - ДВ, бр. 7 от 2012 г., в сила от 5.12.2011 г.) УСЛОВИЯ И РЕД ЗА РЕГИСТРАЦИЯ НА ПРЕДПРИЯТИЯ, КОИТО ОСИГУРЯВАТ ВРЕМЕННА РАБОТА

Чл. 74е. (Нов - ДВ, бр. 7 от 2012 г., в сила от 5.12.2011 г.) (1) Дейността по осигуряване на временна работа се осъществява въз основа на регистрация в Агенцията по заетостта.

(2) За регистрация на дейността по ал. 1 могат да кандидатстват местни физически или юридически лица, както и чуждестранни юридически лица, осъществяващи търговска дейност в Република България, които отговарят на следните условия:

1. нямат парични задължения към държавата или към общината по смисъла на чл. 162, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, установени с влязъл в сила акт на компетентен орган, освен ако е допуснато разсрочване или отсрочване на задълженията, или парични задължения, свързани с плащането на вноски за социалното осигуряване;

2. не са обявени в несъстоятелност или не са в открита процедура по несъстоятелност;

3. не са в производство по ликвидация, а чуждестранните юридически лица не се намират в подобна процедура съгласно законодателството на съответната държава;

4. представляват се от лица, които не са осъждани за умишлено престъпление от общ характер, освен ако са реабилитирани;

5. нямат прекратена регистрация на основание чл. 74м, ал. 1, т. 2 или 3 или чл. 15, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на посредническа дейност по наемане на работа (обн., ДВ, бр. 49 от 2003 г.; изм., бр. 52 от 2006 г., бр. 22 от 2010 г.; Решение № 12614 на Върховния административен съд от 2010 г. - бр. 88 от 2010 г.; изм., бр. 50 от 2011 г.) в период три години преди датата на кандидатстване за регистрация;

6. нямат наложени административни наказания по чл. 81, ал. 1 или чл. 81а, ал. 1 в период три години преди датата за кандидатстване за регистрация;

7. имат сключена групова застраховка в размер 200 000 лв. или банкова гаранция в размер 200 000 лв. за вземанията на работниците и служителите, които ще бъдат наемани от тях за осигуряване на временна работа;

8. имат изготвен вътрешен правилник за осъществяване на дейността с проекти на договор с предприятие ползвател и договор с работник или служител за изпращане за изпълнение на временна работа в предприятието ползвател.

(3) (Нова – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Лицата трябва да отговарят на условията по ал. 2 през целия период на регистрация.

Чл. 74ж. (Нов - ДВ, бр. 7 от 2012 г., в сила от 5.12.2011 г.) (1) Регистрацията се извършва в Агенцията по заетостта след представяне на писмено заявление по образец

съгласно приложение № 1.

(2) Към заявлението по ал. 1 лицата, регистрирани по българското законодателство, прилагат:

1. копие от документа за регистрация или единен идентификационен код съгласно чл. 23 от Закона за търговския регистър;

2. удостоверение от съответната териториална дирекция на Националната агенция за приходите за наличието или липсата на задължения по смисъла на чл. 87, ал. 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс към датата на подаване на заявлението;

3. удостоверение от съответната община по регистрация на предприятието за наличие или липса на задължения по смисъла на чл. 87, ал. 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс към датата на подаване на заявлението;

4. свидетелство за съдимост на физическото лице или на лицето, което представлява юридическото лице;

5. заверени копия на застрахователни или банкови документи по чл. 74е, ал. 2, т. 7;

6. заверено копие от правилника по чл. 74е, ал. 2, т. 8.

(3) Лицата, регистрирани по законодателството на друга държава, доказват обстоятелствата по ал. 2 съобразно законодателството на държавата по регистрация.

Чл. 74з. (Нов - ДВ, бр. 7 от 2012 г., в сила от 5.12.2011 г.) (1) Министърът на труда и социалната политика или упълномощено от него длъжностно лице се произнася по заявлението и приложените към него документи в срок 14 дни от датата на получаването им по предложение от изпълнителния директор на Агенцията по заетостта.

(2) В случаите, когато заявлението и/или приложените към него документи не отговарят на изискванията на чл. 74ж, заявителят се уведомява писмено да отстрани констатираните непълноти и/или неточности в срок до 30 дни от датата на получаване на уведомлението.

(3) В случаите по ал. 2 документите се смятат за подадени от датата на отстраняване на непълнотите и/или неточностите.

(4) Съветът към изпълнителния директор на Агенцията по заетостта се информира периодично за постъпилите в Агенцията по заетостта заявления по чл. 74ж, ал. 1.

Чл. 74и. (Нов - ДВ, бр. 7 от 2012 г., в сила от 5.12.2011 г.) (1) Регистрацията се отказва, когато не са налице условията по чл. 74е, ал. 2 или не са спазени изискванията на чл. 74ж, чл. 74з, ал. 2 и чл. 74к, ал. 3.

(2) Заявителят се уведомява писмено за мотивите за отказа в срока по чл. 74з, ал. 1.

(3) Отказът за регистрация може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 74к. (Нов - ДВ, бр. 7 от 2012 г., в сила от 5.12.2011 г.) (1) Министърът на труда и социалната политика или упълномощено от него длъжностно лице издава удостоверение за регистрация на предприятието, което осигурява временна работа.

(2) Удостоверението по ал. 1 се издава за срок 5 години по образец съгласно приложение № 2 и се вписва в регистър.

(3) Удостоверението по ал. 1 се издава след заплащане на такса, определена с тарифа на Министерския съвет.

(4) При изгубване или повреждане на удостоверението по ал. 1 се издава дубликат след подаване на заявление и заплащане на такса от предприятието, което осигурява

временна работа.

Чл. 74л. (Нов - ДВ, бр. 7 от 2012 г., в сила от 5.12.2011 г.) (1) Агенцията по заетостта води публичен регистър на издадените удостоверения.

(2) В регистъра по ал. 1 се вписват:

1. регистрационният номер и датата на удостоверението;
2. наименованието на предприятието, което осигурява временна работа;
3. седалището и адресът на управление на лицето;
4. адресът на офиса/офисите;
5. името на представляващия предприятието, което осигурява временна работа;
6. срокът на регистрацията;
7. датата на заличаване на регистрацията и основанието за това;
8. други обстоятелства, подлежащи на вписване.

(3) При изменение и/или допълнение на вписаните обстоятелства в документите, послужили като основание за регистрацията, предприятието, което осигурява временна работа, уведомява Агенцията по заетостта в срок 7 работни дни от настъпване на изменението и/или допълнението. Към уведомлението се прилагат документите, удостоверяващи изменението и/или допълнението.

(4) Предприятията, които осигуряват временна работа, до 30 юни всяка година представят в Агенцията по заетостта удостоверение от съответната териториална дирекция на Националната агенция за приходите, от съответната община по регистрацията на предприятието или от компетентен орган в държавата по регистрацията за наличието или липсата на задължения към държавата или към общината по смисъла на чл. 87, ал. 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(5) В срока по ал. 4 предприятията, които осигуряват временна работа, представят в Агенцията по заетостта заверени копия от застрахователните или банковите документи, които удостоверяват изпълнението на изискванията на чл. 74е, ал. 2, т. 7.

(6) Националният съвет за насърчаване на заетостта ежегодно се информира и дава становище по дейността на предприятията, които осигуряват временна работа.

Чл. 74м. (Нов - ДВ, бр. 7 от 2012 г., в сила от 5.12.2011 г.) (1) Регистрацията се прекратява със заповед на министъра на труда и социалната политика или на упълномощено от него длъжностно лице:

1. с писмено заявление от предприятието, което осигурява временна работа, до Агенцията по заетостта и писмена декларация, че са изпълнени всички задължения по трудовите договори, сключени с работниците/служителите, изпратени за изпълнение на временна работа в предприятията ползватели;

2. при системни нарушения на задълженията като предприятие, което осигурява временна работа по чл. 107с от Кодекса на труда;

3. (изм. – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) при нарушение на изискванията на чл. 74е, ал. 3, установено с влязло в сила наказателно постановление;

4. (нова – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) при влязло в сила наказателно постановление за налагане на административно наказание по чл. 81а, ал. 1, издадено преди регистрацията за извършване на дейността;

5. (предишна т. 4 – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) при изтичане срока на регистрацията.

(2) Прекратяването по ал. 1 се извършва чрез заличаване от регистъра по чл. 74л, ал. 1.

(3) Удостоверението за регистрация на предприятието, което осигурява временна работа, се връща в Агенцията по заетостта след влизането в сила на заповедта по ал. 1.

Чл. 74н. (Нов - ДВ, бр. 7 от 2012 г., в сила от 5.12.2011 г.) Предприятието, което осигурява временна работа, уведомява писмено предприятието ползвател, както и работниците и служителите, с които има сключени трудови договори, за прекратяването на регистрацията. Уведомяването се извършва в срок до три дни от влизането в сила на заповедта по чл. 74м, ал. 1.

Чл. 74о. (Нов - ДВ, бр. 7 от 2012 г., в сила от 5.12.2011 г.) (1) Предприятието, което осигурява временна работа, може да кандидатства по реда на този закон за продължаване срока на регистрацията в срок до три месеца преди изтичането на срока на удостоверението.

(2) В дирекциите "Бюро по труда" и на официалната страница на Агенцията по заетостта в интернет ежесечно се обявява актуален списък на:

1. регистрираните предприятия, които осигуряват временна работа;
2. предприятията, които осигуряват временна работа, чиято регистрация е прекратена по чл. 74м, ал. 1, т. 2 и 3.

Чл. 74п. (Нов - ДВ, бр. 7 от 2012 г., в сила от 5.12.2011 г.) Предприятията, които осигуряват временна работа, чиято регистрация е прекратена на основание чл. 74м, ал. 1, т. 2 и 3, могат да подадат заявление за нова регистрация след изтичане на три години от датата на влизане в сила на заповедта за прекратяването ѝ.

Глава девета

КОНТРОЛ И АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ

Раздел I

Контрол

Чл. 75. (1) Министърът на труда и социалната политика упражнява цялостен контрол по спазването на този закон, както и на другите нормативни актове в областта на заетостта и безработицата.

(2) Специализираната контролна дейност се осъществява от Изпълнителната агенция "Главна инспекция по труда" към министъра на труда и социалната политика.

Чл. 76. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., бр. 26 от 2008 г.) Контролните органи имат право да:

1. (изм. - ДВ, бр. 54 от 2014 г.) посещават по всяко време местата, където се извършва работа, упражнява се професия или се извършва посредническа дейност;
2. изискват от проверяваните физически и юридически лица писмени обяснения и сведения, както и предоставяне на заверени копия от всички необходими документи и справки;
3. получават пряко от работниците, служителите, безработните и търсещите работа лица необходимата им информация.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 7 от 2012 г., в сила от 5.12.2011 г.)

Работодателите, длъжностните лица, работниците, служителите, търсещите работа лица, местните лица, приели на работа командировани работници и служители от държавите - членки на Европейския съюз, или командировани работници и служители от трети държави, лицата, извършващи посредническа дейност и услуги по наемане на работа, предприятията, които осигуряват временна работа, както и предприятията ползватели са длъжни да оказват съдействие на контролните органи при изпълнение на функциите им.

(3) Контролните органи са длъжни:

1. да проверяват своевременно получените сигнали за нарушения;
2. да не разгласяват сведенията, съставляващи държавна, служебна или търговска тайна, които са им станали известни във връзка с упражняването на контрола;
3. да не използват получената информация за свое или на други лица облагодетелстване;
4. да пазят в тайна източника, от който са получили сигнал за нарушение.

Чл. 77. (Изм. - ДВ, бр. 7 от 2012 г., в сила от 5.12.2011 г.) Работодателите, работниците и служителите, организациите на работодателите и на работниците и служителите, лицата, които търсят работа, предприятията, които осигуряват временна работа, както и предприятията ползватели имат право да сигнализират Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда" за извършени нарушения на този закон и на международните договори в областта на заетостта, които са в сила за Република България.

Чл. 78. (1) Изпълнителната агенция "Главна инспекция по труда" може да прилага следните принудителни административни мерки:

1. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., бр. 7 от 2012 г., в сила от 5.12.2011 г.) да дава задължителни предписания на работодателите, на длъжностните лица, на местните лица, приели на работа командировани работници и служители от държавите - членки на Европейския съюз, или командировани работници и служители от трети държави, на предприятията, които осигуряват временна работа, на предприятията ползватели, както и на лицата по чл. 27, ал. 2, т. 2 за преустановяване на нарушенията по този закон;
2. да спира изпълнението на незаконни решения или нареждания на работодател или длъжностно лице в областта на трудовата заетост по този закон.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) Принудителните административни мерки по ал. 1 могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс, като обжалването не спира изпълнението им.

Чл. 78а. (Нов - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) (1) Въз основа на оценка на риска Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда" извършва контрол по наемането на работа на чужденци.

(2) Оценката на риска по ал. 1 се извършва с оглед идентифициране на икономическите дейности и сектори, в които се наблюдава или е вероятно да се извърши наемане на незаконно пребиваващи чужденци. Оценката на риска се извършва въз основа на анализ на наличните данни за търсенето и предлагането на работна сила, включително на чужденци, по дейности и сектори, нивото на предлаганото заплащане, регистрирани нарушения и други данни, които могат да имат отражение за идентифициране на нарушения по чл. 73, ал. 2.

Чл. 78б. (Нов - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) (1) Чужденци, които са незаконно наети на работа, могат лично или чрез упълномощени от тях физически и/или

юридически лица да сигнализират Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда" за нарушения на чл. 73, ал. 2, извършени от техния работодател.

(2) Трети лица, които имат доказан законен интерес от спазването на чл. 73, ал. 2, имат право да се включат от името или в подкрепа на незаконно нает на работа чужденец с неговото съгласие в административните и гражданските производства, предвидени по този закон и по Закона за административните нарушения и наказания.

(3) Оказването на съдействие по ал. 1 и 2 на чужденците, които са незаконно наети на работа, не се смята за подпомагане на незаконно пребиваване.

(4) Упълномощаването по ал. 1 и съгласието по ал. 2 се удостоверяват нотариално.

Раздел II

Административнонаказателна отговорност

Чл. 79. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., бр. 26 от 2008 г.) На физически и/или юридически лица, които не изпълнят задължително предписание по чл. 78, ал. 1, т. 1 на контролните органи, се налага глоба, съответно имуществена санкция, в размер от 500 до 1500 лв., а при повторно нарушение - от 1000 до 3000 лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., бр. 7 от 2012 г., в сила от 5.12.2011 г., бр. 54 от 2014 г.) На работодател, длъжностно лице, безработно лице или физическо лице, на местно лице, приело на работа командировани работници и служители от държавите - членки на Европейския съюз, или командировани работници и служители от трети държави, на лице по чл. 27, ал. 2, т. 2 и 3, на предприятие, което осигурява временна работа, както и на предприятие ползвател, което противозаконно пречи на контролните органи да изпълнят служебните си задължения, се налага глоба, съответно имуществена санкция, в размер от 500 до 1500 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

(3) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) На длъжностно лице или работодател, който не изпълни принудителна административна мярка по чл. 78, ал. 1, т. 2 на контролните органи по този закон, се налага глоба, съответно имуществена санкция, в размер до 1000 лв., а при всяко следващо неизпълнение - до 2000 лв.

(4) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) На длъжностно лице, което не прекрати регистрацията на безработно лице, при условие че са налице основанията по чл. 20, ал. 3 и 4, се налага глоба в размер от 200 до 500 лв.

Чл. 80. (Отм. - ДВ, бр. 81 от 2004 г.)

Чл. 81. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., доп., бр. 54 от 2014 г., в сила от 5.10.2014 г.) На физически и/или юридически лица, извършващи посредническа дейност и услуги без регистрация или без предварително уведомяване, се налага глоба, съответно имуществена санкция, в размер 5000 лв., при повторно нарушение - от 5000 до 10 000 лв., и от 10 000 до 20 000 лв. за всяко следващо нарушение.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., бр. 26 от 2008 г., бр. 59 от 2010 г.) На физически и/или юридически лица, извършващи посредническа дейност и услуги в нарушение на изискванията за осъществяване на дейността, се налага глоба, съответно имуществена санкция, в размер от 1000 до 2500 лв., а при повторно нарушение - от 2500 до 5000 лв.

Чл. 81а. (Нов - ДВ, бр. 7 от 2012 г.) (1) На предприятие, което осигурява временна работа без регистрация, се налага глоба, съответно имуществена санкция, в размер 5000 лв.,

при повторно нарушение - от 5000 до 10 000 лв., и от 10 000 до 20 000 лв. за всяко следващо нарушение.

(2) На предприятие, което осигурява временна работа в нарушение на изискванията на глава осма "а", се налага глоба, съответно имуществена санкция, в размер от 1000 до 2500 лв., а при повторно нарушение - от 2500 до 5000 лв.

Чл. 82. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., доп., бр. 18 от 2006 г., изм., бр. 26 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) На работодател, наел по трудово правоотношение чужденец без разрешение за работа или без регистрация в Агенцията по заетостта, или на местно лице, приело на работа командирован чужденец без разрешение за работа или без регистрация в Агенцията по заетостта, както и на чужденец, извършващ трудова дейност без разрешение за работа или без регистрация в Агенцията по заетостта, и на командирован в Република България чужденец в рамките на предоставяне на услуги без разрешение за работа или без регистрация в Агенцията по заетостта, се налага глоба или имуществена санкция в размер, определен по чл. 48 от Закона за чужденците в Република България, освен ако не подлежи на по-тежко наказание.

(2) На местно лице, приело на работа командировани работници или служители от държавите - членки на Европейския съюз, държавите - страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, и Конфедерация Швейцария, или работници или служители от трети държави, което не спазва условията и реда за командироване на работници или служители от държавите членки, държавите - страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, и Конфедерация Швейцария, или за допускане на командировани работници или служители от трети държави в рамките на предоставяне на услуги, се налага глоба, съответно имуществена санкция, в размер 5000 лв., а за повторно нарушение - от 5000 до 10 000 лв.

(3) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) На работодател, който не е декларирал в Агенцията по заетостта в законоустановения срок наемаването на работа на граждани на трети държави, които не са получили разрешение за постоянно пребиваване на територията на Република България и са членове на семейство на български граждани или на граждани на Европейския съюз, на държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, които по силата на сключени международни договори с Европейския съюз имат право на свободно движение, се налага глоба или имуществена санкция в размер от 1000 до 2500 лв., а при повторно нарушение - от 2500 до 5000 лв.

Чл. 82а. (Нов - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) (1) На работодател, нарушил разпоредбата на чл. 73, ал. 2, когато нарушението не съставлява престъпление, се налага глоба или имуществена санкция в размер, определен по чл. 48в от Закона за чужденците в Република България, освен ако не подлежи на по-тежко наказание.

(2) Работодателите по ал. 1, които са юридически лица, не могат да участват в мерките за насърчаване на заетостта по този закон за период една година от констатиране на нарушението.

(3) На чужденец, нарушил изискванията на чл. 74г и 74д, може да бъде отнета синята карта или отказано нейното подновяване по реда на Закона за чужденците в Република България и правилника за прилагането му.

Чл. 83. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) На работодател, извършил масово уволнение

без предварително уведомление и преди изтичането на срока по чл. 24, ал. 1, се налага глоба или имуществена санкция в размер 200 лв. за всеки уволнен.

Чл. 84. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., бр. 59 от 2010 г.) Работодатели, безработни лица, Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" и/или нейни териториални звена, лицензирани институции, осъществяващи професионално ориентиране, както и обучаващи институции, които не използват по предназначение предоставените им по глави шеста и седма целеви средства, се наказват с глоба, съответно с имуществена санкция, в размер от 1000 до 3000 лв., а за повторно нарушение - от 2000 до 6000 лв.

Чл. 85. (1) Нарушенията се установяват с актове, съставени от държавните контролни органи.

(2) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) Актът за установяване на административно нарушение се връчва на нарушителя лично срещу подпис, а при невъзможност да му се връчи, се изпраща по пощата с препоръчано писмо с обратна разписка. В случаите, когато лицето не бъде намерено на адреса на управление, на постоянния му адрес или на адреса по месторабота, връчването се извършва, като на таблото за обявления и на официалната интернет страница на органа по чл. 75, ал. 2 се поставя съобщение за съставянето на акта, подлежащ на връчване.

(3) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) В случаите по ал. 2 актът за установяване на административно нарушение се смята за връчен след изтичане на 7-дневен срок от поставянето на съобщението или публикуването му на официалната интернет страница на органа по чл. 75, ал. 2.

(4) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) Наказателните постановления се издават от ръководителя на съответния контролен орган или от упълномощени от него длъжностни лица съобразно ведомствената принадлежност на съставителите на актове.

(5) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(6) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) Събраните суми от наложени глоби и имуществени санкции се администрират от Министерството на труда и социалната политика.

Чл. 86. При установяване на закононарушения, които съдържат данни за извършено престъпление, контролните органи уведомяват незабавно органите на прокуратурата.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

(Загл. изм. - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.)

§ 1. По смисъла на този закон:

1. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., бр. 101 от 2015 г.) "Безработен" е лице, което при регистрация в дирекция "Бюро по труда" не работи, търси работа, има готовност да започне работа в 14-дневен срок от уведомяването му от дирекцията "Бюро по труда" и не попада в друга група търсещи работа лица.

2. "Продължително безработни" са безработни лица с непрекъснато поддържана регистрация в поделение на Агенцията по заетостта не по-малко от 12 месеца.

3. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) "Лице, което търси работа" е всяко лице, което не е отказвало срещи с работодатели, организирани от поделение на Агенцията по заетостта, и самостоятелно е посещавало работодатели за постъпване на работа.

4. (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм. и доп., бр. 26 от 2008 г., изм., бр. 101 от 2015 г.) "Подходяща работа" е работата, която съответства на образованието, квалификацията и здравословното състояние на лицето, ако тя се намира в същото населено място или до 50 км извън него, при условие че има подходящ обществен транспорт, за период до 18 месеца от датата на регистрация на лицето в дирекция "Бюро по труда". След този период "подходяща работа" е тази, която съответства на здравословното състояние на лицето, ако тя се намира в същото населено място или до 50 км извън него, при условие че има подходящ обществен транспорт.

4а. (Нова - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм., бр. 38 от 2005 г., бр. 26 от 2008 г., бр. 101 от 2015г.) "Групи в неравностойно положение на пазара на труда" са групи от безработни лица с по-ниска конкурентоспособност на пазара на труда, в които се включват: безработни младежи; безработни младежи с трайни увреждания; безработни младежи от социални заведения, завършили образованието си; продължително безработни лица; безработни лица с трайни увреждания; безработни лица - самотни родители (осиновители) и/или майки (осиновителки) с деца до 5-годишна възраст; безработни лица, изтърпели наказание лишаване от свобода; безработни над 50-годишна възраст; безработни лица с основно или по-ниско образование и без професионална квалификация; други групи безработни лица.

5. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) "Дейности от обществен интерес" или "общественополезни дейности" са дейностите по комунално-битово обслужване; благоустройство на населеното място и производствени зони, саниране на площи, индустриални райони, сгради и други; поддържане и опазване на общинската и държавната собственост; опазване на околната среда; поддържане и опазване на паметници на културата и оказване на социални услуги.

6. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., отм., бр. 26 от 2008 г.).

7. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.).

8. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.).

9. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм., бр. 52 от 2004 г.) "Масови уволнения" са уволнения по смисъла на § 1, т. 9 от допълнителните разпоредби на Кодекса на труда.

10. "Повторно" е нарушението, когато е извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателно постановление, с което нарушителят е наказан за нарушение от същия вид.

11. "Външни консултантски услуги" са консултантска помощ по мениджмънт и/или за извършване на проучвания, която се предоставя от физически или юридически лица, регистрирани по българското законодателство, срещу заплащане или безплатно.

12. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) "Социални партньори" са представителните организации на работодателите и на работниците и служителите на национално равнище и други юридически лица с нестопанска цел, които участват в социалното сътрудничество във връзка и по повод изпълнението на закона.

13. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) "Преференции за работодатели" са сумите, предоставени на работодатели, които сключват договори по програми и мерки за запазване и за насърчаване на заетостта и/или за обучение на наети лица.

14. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) "Местен работодател" е лице, осъществяващо дейност на територията на Република България, регистрирано по българското законодателство или по законодателството на друга държава - членка на Европейския съюз, на държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария.

14а. (Нова - ДВ, бр. 70 от 2013 г.) "Работник - чужденец от трета държава" е гражданин на трета държава, на когото му е разрешено да пребивава и работи на територията на Република България като наето от местен работодател лице.

15. "Съпътстващи услуги" са административно-правни и финансово- експертни услуги, информационни услуги, консултантски и обучителни услуги, подпомагащи самостоятелната стопанска дейност.

16. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.).

17. "Сираци" са ненавършили пълнолетие деца, на които единият или двамата родители са починали.

18. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., бр. 100 от 2010 г. в сила от 1.01.2011 г., бр. 79 от 2015г., в сила от 1.08.2016 г.) "Възрастен" е лице в трудоспособна възраст, което не се обучава за придобиване на основно или средно образование в системата на предучилищното и училищното образование или за придобиване на степен на висше образование и не е навършило възрастта по чл. 68, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване.

19. (Отм. - ДВ, бр. 86 от 2003 г.).

20. (Отм. - ДВ, бр. 86 от 2003 г.).

21. (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., бр. 26 от 2008 г.) "Самотен родител (осиновител)" е лице, което поради вдовство, развод или неключен граждански брак отглежда само деца до 18-годишна възраст, както и след тази възраст, в случай че те продължават да учат, до придобиване на средно общо или професионално образование, но не по-късно от навършване на 20-годишна възраст.

22. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.).

23. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.).

24. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., бр. 101 от 2015 г.) "Мотивиране за активно поведение на пазара на труда" е дейност, насочена към придобиване на практически умения за търсене на работа.

25. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г. бр. 68 от 2013 г., в сила от 2.08.2013 г.) "Ограмотяване" е процес на обучение за достигане на общообразователния минимум по учебните предмети "български език и литература", "математика", "човекът и обществото" и "човекът и природата", определен за начален етап на основно образование и се провежда по учебни програми, утвърдени от министъра на образованието и науката.

26. "Уважителни причини" са: задържане от органите на властта; явяване в съд или друг държавен орган; участие във военноучебен сбор или преподготовка, заболяване и други, удостоверени с официален документ, за които ръководителят на поделението на Агенцията по заетостта е уведомен своевременно.

27. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм., бр. 38 от 2005 г., отм., бр. 18 от 2006 г.).

27а. (Нова - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) "Висококвалифицирана заетост" е наемане на работа на лице, което притежава необходимата за съответната работа компетентност - придобито висше образование, което се удостоверява с диплома,

удостоверение или друг документ, издаден от компетентен орган, след обучение с продължителност, не по-малка от три години, проведено от образователна институция, призната като висше училище от съответната държава.

28. (Нова - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) "Сезонна заетост" е заетостта, при която се работи през определени периоди от календарната година и в зависимост от природно-климатичните дадености.

29. (Нова - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм., бр. 26 от 2008 г., бр. 41 от 2009 г., в сила от 1.07.2009 г.) "Лице с трайно увреждане" е лице, което в резултат на анатомично, физиологично или психологично увреждане е с трайно намалени възможности да изпълнява дейности по начин и в степен, възможни за здравия човек, и за което органите на медицинската експертиза са установили степен на трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане 50 и над 50 на сто.

30. (Нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) "Ключови компетентности" са знания и умения за работа с информационни и комуникационни технологии, ползване на чужд език, бизнес умения и предприемачество, работа в екип и други.

31. (Нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г., изм., бр. 100 от 2010 г. в сила от 1.01.2011 г.) "Професионална пенсия за ранно пенсиониране" е пенсията, която се отпуска на лица, придобили осигурителен стаж при условията на първа и/или втора категория труд или от упражняването на определена трудова дейност преди навършване на възрастта по чл. 68, ал.1 от Кодекса за социално осигуряване.

32. (Нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) "Професионално ориентиране" е информиране, консултиране и съветване относно избора на професия и кариерно развитие.

33. (Нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) "Местно лице, приело на работа командировани работници или служители от държавите - членки на Европейския съюз, или работници или служители от трети държави" е лице, осъществяващо дейност на територията на Република България, регистрирано по българското законодателство или по законодателството на друга държава - членка на Европейския съюз, на държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, което за своята дейност ползва услугите на командирован работник или служител.

34. (Нова - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) "Външен експерт по чл. 16, т. 11" е физическо лице, предложено от работодател за участие в комисия за провеждане на изпити за придобиване на професионална квалификация и включено в списък, утвърден от изпълнителния директор на Агенцията по заетостта. Критериите и редът за включване в списъка се определят от изпълнителния директор на Агенцията по заетостта.

35. (Нова - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) "Зелени работни места" са работни места, разкрити в икономически дейности, свързани с производство на стоки и предоставяне на услуги, подпомагащи опазването на околната среда, съгласно списък с икономически дейности, утвърден от министъра на околната среда и водите и министъра на труда и социалната политика.

36. (Нова - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) "Синя карта на ЕС" е документът за пребиваване и работа на чужденец, определен в § 1, т. 1г от допълнителните разпоредби на Закона за чужденците в Република България.

36а. (Нова - ДВ, бр. 70 от 2013 г.) "Единно разрешение за пребиваване и работа" е документът, определен в § 1, т. 1д от допълнителните разпоредби на Закона за чужденците в

Република България, издаден на работник - чужденец от трета държава, при спазването на единната процедура за кандидатстване.

36б. (Нова - ДВ, бр. 70 от 2013 г.) "Единна процедура за кандидатстване" е процедурата, определена в § 1, т. 1е от допълнителните разпоредби на Закона за чужденците в Република България.

37. (Нова - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) "Незаконно пребиваващ чужденец" е понятието, определено в § 1, т. 3б от допълнителните разпоредби на Закона за чужденците в Република България.

38. (Нова - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) "Незаконно наемане на работа на чужденец" е наемането на работа на незаконно пребиваващ чужденец на територията на Република България, както и наемането или приемането на чужденец без съответното разрешение или регистрация от Агенцията по заетостта.

39. (Нова - ДВ, бр. 7 от 2012 г., в сила от 5.12.2011 г.) "Предприятие, което осигурява временна работа" е понятието, определено в § 1, т. 17 от допълнителните разпоредби на Кодекса на труда.

40. (Нова - ДВ, бр. 7 от 2012 г., в сила от 5.12.2011 г.) "Предприятие ползвател" е понятието, определено в § 1, т. 18 от допълнителните разпоредби на Кодекса на труда.

41. (Нова - ДВ, бр. 7 от 2012 г., в сила от 5.12.2011 г.) "Системно нарушение на задълженията като предприятие, което осигурява временна работа по чл. 107с от Кодекса на труда" е, когато в рамките на 12 месеца предприятието, което осигурява временна работа, не е изпълнило две или повече задължения по чл. 107с от Кодекса на труда.

42. (Нова - ДВ, бр. 70 от 2013 г.) "Предприятие в затруднение" е предприятие по смисъла на § 1, т. 30 от допълнителните разпоредби на Закона за корпоративното подоходно облагане.

43. (Нова - ДВ, бр. 54 от 2014 г.) "Временно или еднократно предоставяне на посреднически услуги по заетостта" е предоставянето на услугите по чл. 26, т. 1, 2, 4 и 5 от лице, което има право да предоставя посреднически услуги по заетостта съгласно законодателството на друга държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, в която е законно установено, и предоставя тези услуги еднократно или за период до 6 месеца в рамките на една календарна година на територията на Република България, без да се установява.

44. (Нова – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) "Трудов стаж в областта на морския транспорт" е действително прослуженото време, през което лице с морска правоспособност е заемало длъжност съгласно Националния класификатор за професиите и длъжностите в корабоплаването, за които се изисква правоспособност, определени в Наредба № 6 от 5 април 2012 г. за компетентност на морските лица в Република България (обн., ДВ, бр. 31 от 2012 г.; изм., бр. 81 от 2013 г., бр. 84 от 2014 г. и бр. 83 от 2015 г.).

45. (Нова – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) "Подкрепена заетост" е оказване на съдействие на безработни лица с трайни увреждания и от други групи в неравностойно положение на пазара на труда, съобразно специфичните им потребности, за работа на несубсидирани работни места.

46. (Нова – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) "Време на обучението" е времето за провеждане на обучението съгласно утвърдения учебен план и за провеждане на изпити при завършване на

обучението.

47. (Нова – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) "Първа работа по специалността" е работа на длъжност, съответстваща на специалността, по която лицето е завършило средно или висше образование и по която няма трудов стаж.

§ 1а. (Нов - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) Министерството на труда и социалната политика до 1 юли на всяка календарна година представя на Европейската комисия информация за извършените проверки през предходната календарна година по идентифицираните с оценката на риска по чл. 78а, ал. 2 икономически дейности и сектори както в абсолютни стойности, така и в процентно изражение спрямо работодателите в дадената дейност или сектор. Информацията следва да отразява и постигнатите резултати от проверките.

§ 1б. (Нов - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г., изм., бр. 70 от 2013 г., в сила от 24.12.2013 г.) Разпоредбите на чл. 70, ал. 1 и чл. 71, 72, 72а - 72г, 73, 73а, 74, 74а - 74д, 78а, 78б и 82а се прилагат за чужденци - граждани на трети държави.

§ 1в. (Нов - ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.) Този закон въвежда изискванията на:

1. Директива 2009/50/ЕО на Съвета от 25 май 2009 г. относно условията за влизане и пребиваване на граждани на трети държави за целите на висококвалифицирана трудова заетост (ОВ, L 155/17 от 18 юни 2009 г.);

2. Директива 2009/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 г. за предвиждане на минимални стандарти за санкциите и мерките срещу работодатели на незаконно пребиваващи граждани на трета държава (ОВ, L 168/24 от 30 юни 2009 г.).

3. (Нова - ДВ, бр. 70 от 2013 г., в сила от 24.12.2013 г.) Директива 2011/98/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно единна процедура за кандидатстване на граждани на трети държави за единно разрешение за пребиваване и работа на територията на държава членка и относно общ набор от права за работници от трети държави, законно пребиваващи в държава членка (ОВ, L 343/1 от 23 декември 2011 г.).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. (1) Създадената с този закон Агенция по заетостта към министъра на труда и социалната политика е правопреемник на Националната служба по заетостта и поема активите и пасивите на Националната служба по заетостта.

(2) Трудовите правоотношения с работниците и служителите от Националната служба по заетостта се уреждат при условията и по реда на чл. 123 от Кодекса на труда.

§ 3. (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2006 г.) Финансовият контрол върху дейността на Агенцията по заетостта се осъществява от Сметната палата и от органите на Агенцията за държавна финансова инспекция.

§ 4. Националният статистически институт извършва наблюдения на домакинствата за заетостта и безработицата на работната сила по методика, утвърдена съвместно с министъра на труда и социалната политика.

§ 5. Този закон отменя чл. 1 - 24, чл. 48 - 115, допълнителните разпоредби и преходните и заключителните разпоредби на Закона за закрила при безработица и

насърчаване на заетостта (обн., ДВ, бр. 120 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 123 от 1997 г., бр. 155 от 1998 г., бр. 26, 50, 65, 67, 68, 84 и 110 от 1999 г., бр. 1 от 2000 г. и бр. 25 от 2001 г.).

§ 6. (1) Издадените удостоверения за извършване на посредническа дейност по информирание и наемане на работа на основание на Наредбата за условията и реда за извършване на посредническа дейност по информирание и наемане на работа, приета с Постановление № 103 на Министерския съвет от 1998 г. (обн., ДВ, бр. 55 от 1998 г.; изм., бр. 5 от 1999 г.), запазват срока на действието си.

(2) След изтичането на срока на валидност на удостоверенията по ал. 1 физическите и юридическите лица подават заявление по реда на този закон.

(3) Физическите и юридическите лица, получили разрешение за извършване на посредническа дейност по информирание и наемане на работа на основание на Наредбата за условията и реда за извършване на посредническа дейност по информирание и наемане на работа, приета с Постановление № 103 на Министерския съвет от 1998 г., са длъжни да приведат дейността си в съответствие с този закон в срок до 3 месеца от влизането му в сила.

§ 7. В Закона за чужденците в Република България (обн., ДВ, бр. 153 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 70 от 1999 г. и бр. 42 от 2001 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 24, ал. 1:

а) точка 1 се изменя така:

"1. желаят да извършват работа по трудово правоотношение след разрешение от органите на Министерството на труда и социалната политика;"

б) точка 15 се изменя така:

"15. желаят да извършват дейност на свободна практика след разрешение от органите на Министерството на труда и социалната политика в съответствие с чл. 24а;"

в) създава се т. 16:

"16. желаят да извършват дейност с нестопанска цел след разрешение от Министерството на правосъдието при условия и по ред, определени с наредба на министъра на правосъдието, съгласувано с министъра на вътрешните работи."

2. Член 24а се изменя така:

"Чл. 24а. (1) Чужденец, който желае да пребивава продължително на територията на Република България с цел извършване на дейност на свободна практика, може да получи виза или разрешение за продължително пребиваване, ако отговаря на законоустановените изисквания за влизане и пребиваване в страната и представи пред дипломатическите и консулските представителства, съответно пред службите за административен контрол на чужденците, следните документи:

1. молба по образец;

2. разрешение за извършване на дейност на свободна практика.

(2) Разрешенията за извършване на дейност на свободна практика се издават от органите на Министерството на труда и социалната политика.

(3) Условията и редът за издаване, отказ и отнемане на разрешения за извършване на дейност на свободна практика от чужденци се определят с наредба, издадена от министъра на труда и социалната политика, съгласувано с министъра на вътрешните работи и министъра на финансите.

(4) Не се издава виза за продължително пребиваване с цел извършване на дейност на свободна практика на чужденец в случаите по чл. 24, ал. 1, т. 1 - 13 и 16.

(5) Чужденците, които отговарят на законоустановените изисквания за извършване на съответната дейност на свободна практика, се освобождават от издаването на разрешение, когато това е предвидено в международен договор, по който Република България е страна."

3. В чл. 48а, ал. 1 след думите "не изпълни задълженията си по" се добавя "чл. 24а или по".

4. В чл. 53, ал. 1 след думите "а в случаите по" се добавя "чл. 24а и по".

5. В § 1 от допълнителните разпоредби т. 9 се изменя така:

"9. "Дейност на свободна практика" е всяка стопанска дейност, с изключение на дейностите по чл. 24, ал. 1, т. 2 и 11, осъществявана в лично качество без ангажимент към работодател."

§ 7а. (Нов - ДВ, бр. 49 от 2010 г., в сила от 1.07.2010 г., изм., бр. 43 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г., бр. 7 от 2012 г.) За периода до 31 декември 2012 г. за изпълнение на програмите и мерките за насърчаване на заетостта вместо средствата по чл. 30а, ал. 1, т. 6 се предоставят средства, предназначени за възнаграждения за първия, втория и третия работен ден от временната неработоспособност в размер на 70 на сто от среднодневното брутно трудово възнаграждение за месеца, в който е настъпила временната неработоспособност, но не по-малко от 70 на сто от среднодневното уговорено възнаграждение.

§ 8. (1) Министерският съвет приема правилник за прилагане на закона в 6-месечен срок от влизането му в сила.

(2) Нормативните актове по прилагането на отменените с § 5 разпоредби на Закона за закрила при безработица и насърчаване на заетостта запазват действието си, доколкото не противоречат на този закон.

§ 9. Законът влиза в сила от 1 януари 2002 г.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

към Закона за изменение и допълнение
на Закона за насърчаване на заетостта
(ДВ, бр. 38 от 2005 г.)

§ 24. Навсякъде в закона думите "Кодекса за задължително обществено осигуряване" се заменят с "Кодекса за социално осигуряване".

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение
на Закона за насърчаване на заетостта
(ДВ, бр. 18 от 2006 г.)

.....
§ 22. Разпоредбите на § 2, § 4, т. 1 и т. 2, буква "а" и § 17 влизат в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Административнопроцесуалния кодекс
(ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.)

.....
§ 86. В Закона за насърчаване на заетостта (обн., ДВ, бр. 112 от 2001 г.; изм., бр. 54 и

120 от 2002 г., бр. 26, 86 и 114 от 2003 г., бр. 52 и 81 от 2004 г., бр. 27 и 38 от 2005 г., бр. 18 от 2006 г.) навсякъде думите "Закона за административното производство" се заменят с "Административнопроцесуалния кодекс".

.....
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение
на Закона за насърчаване на заетостта
(ДВ, бр. 26 от 2008 г.)

.....
§ 70. Разпоредбите на този закон не ограничават прилагането на Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси".

§ 71. До определянето от Министерския съвет на държавните институции, които имат представители в Националния съвет за насърчаване на заетостта, досегашните членове на Националния съвет за насърчаване на заетостта, определени от Министерския съвет, запазват правата си.

§ 72. Наредбата за условията и реда за финансиране на обучението за придобиване на професионална квалификация и мотивационното обучение, организирани от Агенцията по заетостта (ДВ, бр. 24 от 2002 г.), запазва действието си до привеждането на правилника за прилагане на закона в съответствие с този закон.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на
Закона за професионалното образование и обучение
(ДВ, бр. 74 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.)

.....
§ 36. В Закона за насърчаване на заетостта (обн., ДВ, бр. 112 от 2001 г.; изм., бр. 54 и 120 от 2002 г., бр. 26, 86 и 114 от 2003 г., бр. 52 и 81 от 2004 г., бр. 27 и 38 от 2005 г., бр. 18, 30, 33 и 48 от 2006 г., бр. 46 от 2007 г., бр. 26, 89 и 109 от 2008 г., бр. 10, 32 и 41 от 2009 г.) навсякъде думите "министъра на образованието и науката", "заместник-министър на образованието и науката" и "Министерството на образованието и науката" се заменят съответно с "министъра на образованието, младежта и науката", "заместник-министър на образованието, младежта и науката" и "Министерството на образованието, младежта и науката".

.....
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение
на Закона за насърчаване на заетостта
(ДВ, бр. 43 от 2011 г., в сила от 15.06.2011 г.)

§ 17. (1) Държавно предприятие "Българо-германски център за професионално обучение" е правоприменник на Българо-германските центрове за професионално обучение в Пазарджик, Плевен и Стара Загора, създадени с Постановление № 255 на Министерския съвет от 2001 г. за преобразуване на български държавни професионални училища с германско участие в българо-германски центрове за професионално обучение (обн., ДВ, бр. 97 от 2001 г.; изм., бр. 78 от 2005 г., бр. 101 от 2007 г. и бр. 93 от 2009 г.), Българо-германския център за професионално обучение - Смолян, създаден с

Постановление № 283 на Министерския съвет от 2007 г. (ДВ, бр. 101 от 2007 г.), и Българо-германския център за професионално обучение - Царево, създаден с Постановление № 30 на Министерския съвет от 2009 г. (ДВ, бр. 14 от 2009 г.) - юридически лица по чл. 60 от Закона за администрацията и второстепенни разпоредители с бюджетни кредити към министъра на труда и социалната политика, и поема правата, задълженията, правоотношенията, имуществото, активите и пасивите по баланса им към датата на влизане в сила на този закон.

(2) Трудовите правоотношения с директорите и с работниците и служителите в центровете по ал. 1 се уреждат при условията и по реда на чл. 123 от Кодекса на труда.

.....
§ 21. Законът влиза в сила от 15 юни 2011 г. с изключение на § 5, който влиза в сила от 1 юли 2011 г., и § 16, който влиза в сила от 1 януари 2011 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Кодекса на труда
(ДВ, бр. 7 от 2012 г.)

§ 26. До 5 декември 2011 г. министърът на труда и социалната политика след консултации с организациите на работодателите и на работниците и служителите, признати за представителни на национално равнище, извършва преглед на ограниченията или забраните за изпълнение на работа от работници и служители, изпратени от предприятие, което осигурява временна работа, за установяване на тяхната обосновааност от гледна точка на общия интерес или правилното функциониране на пазара на труда и предотвратяването на злоупотреби. За резултатите от прегледа се изпраща информация до Европейската комисия.

.....
§ 31. Параграф 5 и § 30, т. 1, т. 6 - 10, 12 и 14 влизат в сила от 5 декември 2011 г.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение на Закона за младежта
(ДВ, бр. 68 от 2013 г., в сила от 2.08.2013 г.)

.....
§ 39. В Закона за насърчаване на заетостта (обн., ДВ, бр. 112 от 2001 г.; изм., бр. 54 и 120 от 2002 г., бр. 26, 86 и 114 от 2003 г., бр. 52 и 81 от 2004 г., бр. 27 и 38 от 2005 г., бр. 18, 30, 33 и 48 от 2006 г., бр. 46 от 2007 г., бр. 26, 89 и 109 от 2008 г., бр. 10, 32, 41 и 74 от 2009 г., бр. 49, 59, 85 и 100 от 2010 г., бр. 9 и 43 от 2011 г., бр. 7 от 2012 г. и бр. 15 от 2013 г.) навсякъде думите "министъра на образованието, младежта и науката", "заместник-министър на образованието, младежта и науката" и "Министерството на образованието, младежта и науката" се заменят съответно с "министъра на образованието и науката", "заместник-министър на образованието и науката" и "Министерството на образованието и науката".

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение
на Закона за насърчаване на заетостта
(ДВ, бр. 70 от 2013 г.)

§ 25. (1) Параграф 14, § 20, т. 2 и 3, § 21, т. 1, 3, 4 и 7, § 22 и 23 влизат в сила от 24 декември 2013 г.

(2) Параграф 21, т. 6, 8, т. 9, буква "б", т. 10, буква "а" и т. 11 влизат в сила от датата на влизането в сила на решението на Съвета на Европейския съюз за пълното прилагане от Република България на Шенгенското законодателство.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение
на Закона за насърчаване на заетостта
(ДВ, бр. 54 от 2014 г.)

§ 13. В тримесечен срок от влизането в сила на закона Министерският съвет приема необходимите изменения и допълнения в Наредбата за условията и реда за извършване на посредническа дейност по наемане на работа (обн., ДВ, бр. 49 от 2003 г.; изм., бр. 52 от 2006 г., бр. 22 от 2010 г.; Решение № 12614 на Върховния административен съд от 2010 г. – бр. 88 от 2010 г.; изм., бр. 50 от 2011 г. и бр. 83 от 2013 г.).

§ 14. Удостоверенията, издадени преди влизането в сила на закона, запазват валидността си за срока, за който са издадени.

§ 15. Агенцията по заетостта подновява издадените удостоверения за извършване на посредническа дейност по наемане на работа въз основа на писмено заявление от страна на регистрираните лица, подадено в срок до три месеца преди изтичане на тяхната валидност.

§ 16. Започналите процедури за регистрация се довършват по реда на този закон.

§ 17. Параграф 3, т. 2 и § 11 влизат в сила в срок три месеца от влизането в сила на този закон.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение
на Закона за насърчаване на заетостта
(ДВ, бр. 101 от 2015 г.)

§ 48. Договорите, сключени по реда на отменените чл. 36б, чл. 42, ал. 1, чл. 42а, чл. 45, чл. 52, ал. 2, чл. 53 и чл. 55б, запазват действието си до изтичането на срока им.

§ 49. Договорите, сключени по реда на чл. 51 и чл. 55а до влизането в сила на този закон, запазват действието си до изтичането на срока им.

§ 50. Разпоредбата на чл. 51 се прилага за срока на действие на Регламент (ЕС) № 651/2014 и за сроковете на действие на регламентите, които го изменят, допълват или заменят.

Приложение № 1

към чл. 74ж, ал. 1
(Ново - ДВ, бр. 7 от 2012 г.,
в сила от 5.12.2011 г.,
изм., бр. 101 от 2015 г.)

Вх. №.....

ДО
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
БУЛ. ДОНДУКОВ № 3
СОФИЯ

ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА РЕГИСТРАЦИЯ НА ПРЕДПРИЯТИЕ, КОЕТО ОСИГУРЯВА ВРЕМЕННА РАБОТА	
1.	От <i>(физическо лице, юридическо лице съгласно търговската регистрация)</i>
2.	Представяван от: <i>(име, презиме, фамилия)</i>
3.	Търговска регистрация: <i>(единен идентификационен код/удостоверение за актуално състояние)</i>
4.	Седалище и адрес на управление: (съгласно търговската регистрация) Гр./с. Община Ул./кв./ж.к. № Бл. ет. ап.
5.	Адрес и телефон за контакти: Факс: e-mail: Гр./с. Община Ул./кв./ж.к. № Бл. ет. ап.
6.	Идентификационен номер на удостоверението за вписване в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 ЗЗЛД:
7.	БУЛСТАТ: <i>(за лицата, регистрирани по българското законодателство)</i>
8.	Адрес на офиса/офисите за извършване на дейност по осигуряване на временна работа Гр./с. Община Ул./кв./ж.к. № Бл. ет. ап. Тел./Факс
9.	Приложени документи ¹ ☐ копие на документа за регистрация или единен идентификационен код съгласно чл. 23 от Закона за търговския регистър ☐ удостоверение от съответната териториална дирекция на

		<p>Националната агенция за приходите за наличието или липсата на задължения към датата на подаване на заявлението</p> <p>☐ удостоверение от съответната община по регистрация на предприятието за наличието или липсата на задължения към датата на подаване на заявлението</p> <p>☐ свидетелство за съдимост на физическото лице или на лицето, което представлява юридическото лице</p> <p>☐ заверени копия на застрахователните или банкови документи по чл.74е, ал. 2, т. 7</p> <p>☐ заверено копие на правилника по чл. 74е, ал. 2, т. 8</p> <p>☐ други документи съгласно законодателството на държавата по регистрация</p>
10.	Начин на получаване на индивидуалния административен акт ²	<p>☐ Чрез лицензиран пощенски оператор на адрес:, като декларирам, че пощенските разходи са за моя сметка, платими при получаването (за вътрешни пощенски пратки), и съм съгласен документите да бъдат пренасяни за служебни цели.</p> <p>Индивидуалният административен акт да бъде изпратен като:</p> <p>☐ вътрешна препоръчана пощенска пратка</p> <p>☐ вътрешна куриерска пратка</p> <p>☐ международна препоръчана пощенска пратка след предплащане на цената за пощенските услуги</p> <p>☐ Лично</p>
11.	Заявител:	<p>.....</p> <p>.....</p> <p><i>(име, подпис, печат)</i></p>
12.	Дата:	<p>.....</p> <p>.....</p> <p><i>(име, подпис, печат)</i></p>

¹ Отбележете с "X" документите, които сте представили.

² Отбележете с "X" избрания вариант.

(Ново - ДВ, бр. 7 от 2012 г.,
в сила от 5.12.2011 г.)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
УДОСТОВЕРЕНИЕ

На основание чл. 74е, ал. 1 във връзка с чл. 74к, ал. 1 от Закона за насърчаване на заетостта
(ДВ, бр..... от 201..... г.)

РЕГИСТРИРАМ
под №.....от.....г.

.....
.....
със седалище гр. (с.).....
.....
адрес на управление: ул. (ж.к.)..... №
.....
бл. вх. ап.
.....
ЕИК № /БУЛСТАТ.....

за извършване на дейност като предприятие, което осигурява временна работа.
Регистрацията е валидна до г.

МИНИСТЪР:
ИЛИ УПЪЛНОМОЩЕНО ОТ НЕГО
ДЪЛЖНОСТНО ЛИЦЕ:
(подпис, печат)